

УТВРЂУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

- заменик тужиоца **Веселин Мрдак,**
- пуномоћници оштећених **Наташа Кандић, Славица Јовановић,**
- сви оптужени,
- и браниоци адвокати **Јасмина Живић, Бранкица Мајкић, Градимир Налић, Војислав Вукотић, Миладин Живановић, Бранко Лукић, Бранко Димић, Гордана Живановић, Слободан Живковић, Бранислава Фурјановић и Радослав Шошкић.**

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес ОДРЖИ.

Претрес је јаван.

Главни претрес СЕ НАСТАВЉА у 09 часова и 43 минута саслушњем сведока Емануела Филића путем видео конференцијске везе успостављене са Жупанијским судом у Вуковару.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан, веће судије Оливере Анђелковић. Ко је присутан у судници поред сведока?

Судија ЈАДРАНКА КУРБЕЛ: Добар дан, поздрављамо колеге у Београду. Је ли ме чујете?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чујемо вас, да.

Судија ЈАДРАНКА КУРБЕЛ: Суткиња Курбел је овдје, не знам да ли си видимо, али чујемо се добро, наша камера је управљена према свједоку. Значи свједок је овдје назочан, особне податке смо му узели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, судијски помоћник Окружног суда у Београду, да ли је присутан?

Судија ЈАДРАНКА КУРБЕЛ: Да, да, присутна је, она је дошла, овдје је у судници, само мало, ево ту је колегица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. У реду, хвала.

У судници присутни поред сведока судија Јадранка Курбел, судијски помоћник Окружног суда у Београду Оливера Ђурић.

**ИСПИТИВАЊЕ СВЕДОКА
СВЕДОК ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ**

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ са личним подацима као на записнику из истраге овог суда КиВ 7/2007 од 12.09.2007 године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Филићу, Ваши лични подаци од оца Андрије, пензионер, Ловас, улица Владимира Назора број 17, рођени.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: 14.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 14, извињавам се, рођени сте у Ловасу 1947 године, са оптуженима нисте у сродству. Бићете саслушани као сведок, као сведок дужни сте истину да говорите, давање лажног исказа је кривично дело, нисте дужни да одговарате на поједина питања уколико би себе или неког свог блиског сродника изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу, а пре него што кренете да дајете исказ положићете заклетву тако што ћете изговарати речи које Вам ја будем говорила. Заклињем се да ћу о свему што пред судом будем питан.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Заклињем се да ћу о свему што пред судом будем питан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Говорити истину.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Говорити истину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да ништа од онога што ми је познато нећу прећутати.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да ништа од оног што ми је познато нећу прећутати.

Опоменут, упозорен, а након полагања заклетве изјављује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте више пута давали изјаве, први пут пред истражитељима Хашког тужилаштва 07. и 08. фебруара 1996 године, па сте онда пред Жупанијским судом у Вуковару 09.12.2003 године, па онда опет пред истим судом 04.05.2005 године и пред истражним судијом Окружног суда у Београду 12.09.2007 године. Да ли остајете при свим овим Вашим изјавама које сте досад дали?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пред овим судом се води поступак против ових четрнаест лица због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва, па ћете суду испричати шта је све Вама у вези овога познато, овде већ постоји значи четири-пет Ваших изјава, предмет оптужења је напад, минско поље, дешавања у селу и испричаћете укратко ово што сте већ и раније говорили или ако евентуално имате још нешто да допуните. Изволите.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добро. 09.10. сам био од десет сати ту ноћ ја и још један колега Сабљак код радио станице у месном уреду Ловаса. Све је било у реду до пет сати ујутру. Кад у пет сати ујутру нам је јављено из села Мохова, јавио је Стјепан Маринковић из села Товарника да ћемо бити нападнути од стране добровољаца тј. четника, њих око седамдесет, око осам сати ујутру и ми кад смо то добили поруку ми смо узели телефон именик који је био сеоски и редом рубне обавештавали да ћемо бити нападнути око осам сати, зато што је Стјепан Маринковић реко да је село опкољено и да нико никуда не бјежи и ми смо људе упозоравали али то није било тако, него су они сви дошли са источне стране. У осам сати, чак прије осам сати негде можда десет минута су почели топови пуцати са западне стране, тако да би народ бјежо према истоку и онај који би бјежо да га убију и тако је прошло један који је аутом ишо из села и на петсто метара од села је убијен. Они кад су ишли кроз село било је наших из села обучених тако да по двојица већином су ишли са добровољцима да показују које су хрватске куће и које су Хрвати јер ти исти који су ишли они нису знали ни ко сам ја, ни која је моја кућа. Тако су редом ишли и тај дан је убијено двадесетдва мјештанина. Ја сам био код куће и Зораја је био у мојој улици наш

из села, он је показиво ко је чија кућа. Кад је дошо код мог брата реко је да иде по мог суседа и по мене и брат је ишо с њима и мене је вико, ја сам био на десет метара у дворишту иза куће, чим ме је викнуо ја сам изашао јер сам се бојао бити у подруму да не би бацили бомбу да нас побију. И они су мене одвели, рекли су мораш ићи с нама, тако да нас је нас пет из улице један пратио до пољопривредне задруге Ловаса дворишта. Тамо смо били у притвору једноставно речено. Иза тога су још долазили из других улица касније, из наше улице су само купили мушкарце, а из других улица су чак купили и жене и дјецу. То је било све до пред вече. Онда су поједине пустили кући, а нас тридесетак су оставили и затворили у радиону. Опет су дошли Љубан и поједини и одвојили неке људе и овај Воркапић Милан тзв. Трнда, он је реко мом брату «теби место није ту» и извео га, а ја сам осто преко ноћи и још два дана иза тога горе на кату у канцеларији која је устакљена. Ми смо им били као таоци ако би неки од њих добровољаца погинуо или био рањен да нас имају на нишану. Добили смо за три дана јести, на двојицу једну конзерву рибе, једино воде што смо могли пити колко смо хтели. Трећи дан сам ја изашо ван, с тим што је дошо један капетан, војно лице, и држо нам је говор. Кад је он завршио ја сам се јавио на рапорт и ја сам, пито ме како се зовем, одакле сам, ко сам, шта сам, да ли имам наоружање, где сам војску служио, ја сам све то реко, ја кажем «Чујете или нас пустите или нас убите, овако се више не може» и он је отишо доле, онда сам био позван, тројица наша мјештана Тепавац Милан, Божо Девчић и Радојчић Милан су ме испитивали унакрст, ко има оружје, да ли ја имам оружје, ко је куда отишо, ко је нафту одвезо од Љубише Циглара и редом, и кад сам ја то све испричо пустили су ме опет преко. Нисам седио десет минута, опет дође војник по мене, каже.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало ближе микрофону, губи се тон.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: «Ајде каже са мном» и ја сам ишо пред њим, дођем преко, Божо Девчић ми каже «Слободан си, иди сад кући док није полицијски сат», јел то је био од пет сати, «А ујутру дођи на радни задатак у седам сати буди овде у задрузи», и ја сам отишо. Затим радило се тих дана до 17.-ог, све је добро ишло. Кад 17.-ог смо завршили поса у три сата речено нам је да се не удаљавамо, да не идемо кући, да ћемо имати састанак, да ће нам Љубан држати неки састанак. И ми смо чекали, кад је било четири

сата дође Баћа Жадањ, он је био комерцијални директор у задрузи прије рата, каже «Немојте ићи кући, у пет сати ће бити састанак», и кад је било прије пет, можда једно десетак минута, они су нас да се постројимо у колону по један и кроз врата задружна у двориште улазили џепали су нас, гледали да не би имали нешто код себе од наоружања и ту смо били у дворишту, а клупе су већ биле поредане у два реда и гледали смо према кући, према згради, према трему што ми зовемо. Ту на пролазима су били пушкомитраљези, а на сваки метар је била пушка на том, пошто је то метар узидана ограда, и они су нам рекли да морамо мирно сједит, ставит руке на кољена и да се не смемо мрдати. И тако је то било кад наједаред десет сати почело пуцат, угаси се светло и почело пуцат по лимовима, по оним капијама. Ми смо мислили сад смо готови, али светло се брзо упалило и опет је био мир. Иза тога кад је прошло неких пола ноћи онда су ишли батеријом, нестало је светла опет, батеријом су ишли и редом писали имена, ја не знам по имену како су се звали ти дотични који су писали, углавном да су та два која су ишли писат један другом казали «кум», један је имо црну траку свезану око главе и он је све редом писо. Кад је дошо до мене каже «Како се зовеш», ја кажем Филић Емануел, «Јеси ти Марко?», «Нисам Марко, ја сам Емануел», «А ниси ти онај стари Марко», и то су исписали, то је тако пролазили, поједине су водили, можда њих пет-шест горе у просторију испитивали и тукли. Чак тог истог Марка Филића кад су испитивали, он је човек био старији негде 1926. – 1927. годиште, «Фићо», ауто «Фића» је био испред степеница, гурнули су га тих степеница преко тог аута и он се једва диго човек, кад је то прошло кад ујутро сванило ми стрепимо од зиме, јел хладне ноћи, а ми смо се обукли по дану да будемо обучени и сад су ишли опет редом контролисати ко је ко. Опет дође код мене каже «Који је Филић», ја кажем ја, а он гледа, «Стани мало, како име, каже Марко», «Не, нисам то ја, то је други, то је онај старији», и на то кад су прошли ишо је Петроније именов редом испитива које кога, неког је ударио, неког је убо, дође до мене каже «Како се зовеш», ја кажем, срећа моја што сам био раскорачено стајао, он је мене ошамарио таквим ударцем да је реко «Прави си кад ниси на мој ударац пао» и то је прошло, затим долази Љубан Деветак и неки вероватно старији старешина од њега и Љубан нама говори «Ви ћете ићи брати виноград, а они ваше колеге ће

ићи даље», њих неколико, седам-осам који су претучени њих су тукли пред нама кундацима, жељезом, шакама, ногама. Кад ударе човека овај одозго по рамену он скочи пола метра и падне доле и то који је сто кила био. То је било невероватно и двојица су била убодена, Марин Маџаревић и Ђаковић Иван, тројица и Бошко Буђанац и наједаред, а овај старешина који је ишо иза Љубана каже «Не, сви иду» и моментално се формира колона по два и покрај нас долазу војници у маскирној униформи који су то поподне кад смо ми чекали састанак дошли камионима, нове униформе из Ваљева и они су били покрај нас. Нас је било педесетједан и њих је било педесет покрај, тако да смо ми у четири колоне ишли асфалтом. Кад смо дошли доле у дол прије минског поља кад смо прошли кривину Бошко је искрварио и пао је и овај њему виче «Дужи се», каже «Не могу», а нама каже «Обилази» и ја сам прошо покрај и наставио ићи. Кад смо ми отишли десет метара он је њега убио на лицу мјеста, и сад кад смо дошли ту до тог комада земљишта детелине каже да се уватимо за руке и да се вучемо према горе, јер то је у брду и ми смо тако направили. Кад тај који је командово с нама знам да се звао Саша и да је реко да је из Београда, каже уватите се за руке и до горе, каже ту је минско поље постављено, то су усташе поставили минско поље, а ви то сад морате разминирати, идите полако по дјетелини, ногама разгрћите, а кад видите мину вичите и тако је било. Кад смо видели први ред мина ми смо викали, два метра назад и тражи се два добровољца који ће разминирати, јер то су биле потезне мине и нашо се и разминирали су. Идемо даље, тако да смо прошли три реда мина да ништа није било, а ови око двадесетпет наоружаних је било за нама, а толико је било на путу на асфалту са стране јер они су се бојали да ми нећемо побјећи из минског поља. Кад смо дошли до четвртог реда опет два добровољца се тражу, разминирају, наводно да један наш Краљевић намјерно активиро мину. Кад је он активиро ту мину то је било као у правом рату. Они су и са стране и од назад пуцали и ту је убијено одма, ту је убијено двадесетједан и нас четрнаест рањено, само неки су били лакше, неки теже, и онда су нам наредили да они који могу да се повуку одозго према долини и ја сам био међу њима, ја сам рањен у дебело месо, нисам мого ходат, него сам на кољена дошо према доље и сад смо опет ишли напред и опет се разминиравало. Кад смо дошли негде на пети

можда шести дио, ред мина, наишло возило, два старешине, возач и два старешине и старешина који је одостраг изашо возила пита тог истог Сашу шта цивили раде на минском пољу. Шта је он њему одговорио, шта није, то нисам чуо, али сам чуо да овај који је од напред изашо да је реко возачу «Јесам ти реко да никога не возиш» и они су ту мало разговарали можда два минута, возило је отишло и тај исти Саша командује да се дигнемо. Ја сам гледо хоћу се дигнут или нећу, хоће ови пуцати, не, кад су се понеки дигли и ја сам се диго, али нисам мого него сам опет на кољена и онда су ми рекли «Ајде, каже, овамо према нама», то је на путу, ја на кољена преко асфалта пређем и у канал. Каже Саша «Ајде они који не могу доћ нек им помогну они који могу, који нису рањени» и мој шогор је Ивицу Мујића водио, пошто је онај био тешко рањен у стомак и како га је водио испод руке нагази на мину «паштету» и однесе му на нози палац, ципелу целу и хлаче до преко кољена, то је летило у зрак, иначе он није био рањен од пушке него од мине и кад смо ми ту дошли долази возило одмах, «Трнда» такозвани, Милан и метне лотре, каже да се пењемо у камион и попели смо се у камион и возили су нас на превијање у Шид нас четрнаест. Ми смо били тамо на превијању и врате нас у Ловас и били смо два дана у амбуланти лежали на струњачама, е онда трећи дан је њих неколико одвежено у Митровицу, а ја сам четврти дан одвежен тако да нас је у Митровици у болници било свега осам од нас четрнаест, док ови су други били лакше рањени. У болници сам био осам дана. Тамо је био третман такав да смо добили јест у неком лименом плитком тањиру толко да на три пута можеш метити све у уста, а кад су дошле њихове жене АФЖ донеле поклоне колаче, цигарете и то за рањенике и нама су дијелили, једна која је била из Шида медицинска сестра, ја је знам, кад су дошли до мог кревета, а то су жене биле што се оно каже цивили, она је њима рекла «Не њему, он је усташа, Хрват, усташа, њему не» и сви у соби су добили само ја нисам добио јер сам био једини Хрват у тој соби. Онда један што је био Србин из Вуковара старији човек он ми даво колача и цигарете хоћу пушити, ја кажем не, кад нисам добио не морате ви поклањати од себе и био сам у болници осам дана. Добио сам ињекције против тетануса, превили су ме, метили су дрен и све и осми дан кад су ми извадили дрен моментално, био је доктор Лаза Лазаревић шеф, реко је овом доктору мом каже може ићи кући и аутоматски

напоље из собе у пиџами доле у подрум и да добијем своје одјело. Хлаче су биле скроз подеране, гаће су биле све од крви окорито и ја да облачим та сестра вели «Па не можете то обући, па то је скроз распарано», па шта да обучем то је моје одијело и она мени донесе неке хлаче друге и ја се једва обуко и дођемо у ходник тако обучени у цивилу нас пет је требало тај дан ићи кући и добијемо ми да ћемо ићи кући, доћиће по нас возило. Кад је било негде једанаест сати ја одем код сестре и питам «Сестро хоће доћ возило по нас ево једанаест сати је, а ми немамо више кревета ди ћемо ми спавати ако останемо ту», каже мора доћи. Кад је било негде један сат ја одем код ње и кажем њој «Да ли ви можете мени омогућити да ја зовем једног колегу из Моровића да он дође по мене», каже нема проблема. Она закључа врата и мени зове број који сам јој реко и добијем његову супругу, каже «Нема проблема сад ће Ивица доћ, само буди негде ту у близини», ја кажем ди да будем, ти боље познајеш Митровицу него ја, каже «Преко има локал, оди тамо и буди он ће одма доћи». Ја сам отишо преко, попио сам кока-колу и мало сам сједио, а то је све било пуно само један стол је био празан, а ово све милиција и у униформи људи војници и још сам ја њима био сумњив изгледа, ја једини у радном одјелу и за пола сата је тај мој колега дошо по мене и одвезо ме у Моровић. Код њега сам преспаво и ујутру ће он мене возити у Шид али каже «Ја прво морам отићи у центар да видим каква је ситуација». Кад се вратио након једно сат времена каже «Нема проблема све је мирно, идемо». И ми смо дошли у Шид и они у Шиду не дају пропусницу, каже пуца се између Шида и Товарника, ја кажем шта сад да радим ту у Шиду, ди ћу бити, и ми одемо до гостионе, што један пријатељ ради код његовог старца, таста, у гостиони, познамо се, ја њему кажем каква је ствар, каже «Нема проблема, чим ми жена дође из града ја се облачим у униформу и возим те у Ловас». У међувремену, нама је било дуго чекат, ми опет у центар дођемо, на то дође Мацура Бановчан који је био код нас у селу и мој нећак један, дошли су куповат неки материјал за струју, јер овај је електричар и ја њему кажем «Мацура, дај ти мени кажи јел ти мене можеш повести у Ловас», «Да, каже, али ја не идем у Ловас, ја идем у Бачку Паланку», па ја кажем «Чујеш, јел ти мени можеш дати пропусницу да идем у Ловас», каже «Зашто», па имам ја колегу који ће ме одвести, мене има ко одвести, само, каже «Нема

проблема, али под условом да поведете и овог мог», добро, а он не зна да смо ми своји и он је направио пропусницу, ја гледам, читам, е није добро, тај исти мој колега се мора вратити назад, напиши Шид-Ловас, Ловас-Шид и он је тако написао, ми седнемо у ауто, кад смо сјели у ауто ја кажем овом мом колеги па то ми је нећак и дошо сам кући, он је одма отишо, вратио се назад и то је било добро једно време. Кад сам прездравио мало Миљковић Милан, који је био онда шеф машинског парка, пошаље по мене да дођем у задругу. Ја дођем и тражим њега, њега нема тамо, и Рудић Миленко ме види каже «Шта радиш ту», ја кажем «Дошо сам Милан ме звао», «Не можеш ти радити, иди кући слободно, а ако те неко нешта пита кажи да сам ти ја реко» и ја сам отишо кући, е онда након четири-пет дана је наређено да се мора ићи брати кукурузе женама и људима који су у селу по приколица да имају чиме хранити марву. И брат је теро берач, а ја сам теро трактор, вуко кукуруз, моро сам метити, тако ми било лепо возит, да сам моро метит мали јастук под ногу да ме не би жуљало и то се вукло једно време и ја сам мислио решена је ствар, живот се мора наставити, ја сам чак и свог кукуруза нешто обро и посијо жито, само ја и мој брат и мом тасту сам посијо жито и кад је било 22. сам једно крме закло, није било струје још увек, нисмо имали шта јест, закољем једно крме до подне и још сам био у чизмама и дође Тепавац и још један непознат и кажу «Газда идеш с нама», «Куда», каже «Идеш час с нама у полицију», ја кажем «чекајте да се изујем, да обујем ципеле», «Не, брзо ћеш се вратити, идеш с нама», и они су мене у два сата одвели. Кад су ме одвели у подруму сам доведен, тамо је било више људи већ, можда једно петнаестак. Кад је било негде четири сата они прозову нас тројицу, мене, Маџаревић Мату и Вјекослава Балића мог сусједа, позову да изађемо ван из подрума. Ми изађемо и да идемо у милицију. Одемо у милицију, тамо седнемо у ходнику на клупу, Вјекослава су одвели доле у подрум, а Маџаревића су одвели у просторију лево одма, а ја сам седио на ходнику и чеко ред, а један ме чува. Ја како сам чуо, како је тај мој колега Мата урло, мени је било горе него кад су мене тукли. Кад су њега извели двојица, ја сам ушо унутра. На ударац једаред сам био под столицом, једаред под столом, једаред под вратима. Онда кад сам се једва диго, онда ми је реко да сједнем на столицу и узео је комбинирке кљеште зарђане и извадио ми је два зуба и мост од

девет зуби, тако укупно једанаест. То ми је извадио и онда су двојица дошли и одвели ме у подрум. Онда су мене и Маџаревића везали на исте лисице за ступце с једне стране и с друге, тако да један другог важемо. Ми смо осамнаест сати били на лисицама. Кад су лисице ми хтели откопчати то су једва откопчали, то је све усекло. Кад је било негде, тукли су нас целу ноћ, кад је било већ пред крај кажу «Сад ћемо вас одвезати и возимо вас у Шид на превијање», «Стојадин» црвени био натјеран на рикверц до гараже, врата до пола отворена и ми одвезани нас четворица. На то долази ауто из Илока који је био онда шеф јер више није био шеф Девчић и они су престали, он је дошо да нас види и да им је реко да су нас требали тући и искушавати, испитивати, а да нису требали направити од нас што су направили. И онда су нам дали чаја да пијемо и да се оперемо и да чекамо док не буде мрак да нас развезу кући јер су се бојали по дану, кад би народ видио шта би реко. И кад сам дошо кући, заправо кад ћу ићи кући онда су ми рекли то је била недеља, понедељак навече, каже овако «До петка те не сме бити у селу, у противном знаш шта ће ти бити, а таки каки јеси немој случајно да идеш на улицу да те неко види», и онда у среду су дошли двојица, један од тих што ме туко и још један непознат, дошли су да виду шта је самном, а ја сам био у пиџами и ишо из ВЦ-а. Каже «Па ти си покретан», ја кажем моро сам ићи у ВЦ, каже «Добро, сједи». Сјео ја, они сјели, каже «Шта те боли», ја кажем све ме боли. Глава ми била као бундева, уши, руке отечене јер су ме тукли по рукама одозго са бејзбол палицом и по глави бејзбол палицом, а по леђа, по крста са штанглом од метарипо и каже «Шта те боли највише», ја кажем све, он опет пита, ја кажем боли ме душа што вам ништа не могу. Онда су се покупили и отишли. И ја, онда су ови пуштени у среду пред вече остали који су били у подруму испод месног уреда и онда смо се договорили да ујутро идемо и онда је супруга отишла ујутру извадит пропусницу да можемо изаћи из села. Онда су нас одвезли до Шиде, чак је пред моју кућу дошо комби и нас из улице седамнаест покупио и возио у Шид, али су они обећали да ће нас возити у Тузлу. Кад смо дошли у Шид, они су нам псовали матер усташку и рекли нек нас сад Туђман вози. Ми смо онда организовали аутобус и нас четрдесеттроје је било и аутобус из Шиде нас возио за петсто динара по особи до Тузле. Кад смо дошли у Тузлу тамо се код колодвора жељезничког нашли

представници Црвеног крижа и они су нам организовали аутобус у року пола сата и ми смо с тим аутобусом ишли до Загреба, то платили ништа нисмо, то су нас возили. Кад смо дошли у Загреб, дошли смо у Мартиновку и од нас свих нас четворица су узели и одвезли нас у Драшковић у болницу на преглед. Мене кад су скинули до појаса оне сестре су једна другој под руку ишле да виде, овако шта нису виделе. Ја сам био сав плав као шљива и тај исти који ми је читаво слику каже да се чуди толико плаво све, а да ништа није поломљено. И онда је дошо зет и његов газда где је био смештен у селу Маслину у Туропољу, они су ме одвезли код њега тако да нисам био у Мартиновки дуго, можда сат времена. Шта треба даље?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ево сад ће даље да Вам странке постављају питања и веће и чланови већа. Изволите тужиоче.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добар дан господине Филићу.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добар дан.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја сам заменик тужиоца, заступник оптужбе у овом поступку.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добро.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Поставићу Вам неколико питања ради евентуалног разрешења неких околности. Пре избијања овог сукоба, односно непосредно пре парламентарних избора у Хрватској, да ли знате отприлике који је био национални састав становништва у Ловасу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како мислите?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Колико је било Хрвата.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Који састав?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Колико је било Хрвата, колико је било Срба, колико је било осталих?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А мислите у селу?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, у Ловасу, да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ловас је имо осам посто Срба у селу, четрдесет кућа је било Срба у селу прије рата.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У каквим међусобним, комшијским и другим односима сте били са Србима у то време?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добрим. Ми никаквих проблема нисмо имали никада.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Након парламентарних избора вишестраначких парламентарних избора у Хрватској да ли се нешто у тим односима променило, погоршало?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, променило се, они кад су чули да основала странка ХДЗ и тај дан кад је било оснивање они су гледали и чули ко је све ишо, ко се уписо, од тог дана су нас другачије гледали, а ми нисмо никакве провокације правили, нити смо ми пуцали на њих, ни ништа, било је све мирно, док у неким селима је било другачије.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Непосредно пре избијања ових оружаних сукоба.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли су неки од ваших мештана Срба напустили Ловас и отишли негде другде?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесу, њих отприлике четири-пет, као што је Воркапић Милан «Трнда», Крњајић, Тепавац један, други, и Воркапића још два Милорад и како се зове други, Шиља су га звали. Они су прије два-три мјесеца напустили Ловас.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Јесте ли пре тих сукоба познавали Милана Радојчића и Милана Девчића?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Јесу ли они напуштали Ловас пре почетка оружаног сукоба?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Девчић вам је био милицајац и кад је требало узети шаховницу он је двоумио али је узео шаховницу, једно време. Чак је из почетка кад је била основана странка он чуво ту поједине зграде и чак је долазио по мог нећака као причувни састав полиције да га вози у Вуковар да чува поједине зграде. Е, то није дуго трајало, он је се предомислио и скинуо шаховницу и отишо у Шид.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Непосредно пре избијања сукоба тих у септембру месецу, дешавања око Товарника, да ли сте ви оцењивали, процењивали да ће доћи до преношења тих сукоба и на ваше место?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Видили смо, кад је дошло пред крај, узећу можда је мјесец дана прије тога, видели смо да неће бити добро, зато ми се не би бојали добровољаца јер њих је мало било у односу на нас, него је војска с њима ступила у контакт и војска им дала наоружање.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте ви нешто у селу предузели конкретно да се евентуално на неки начин заштитите да будете на време обавештени о неким догађањима, шта се дешавало у селу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чујете, ми смо били држали страже из почетка, тако да нам не би неко ноћу упао у село непознати и правио неред. Јер пазите, може неко аутом проћи и запуцати десет шусева и да се цело село подигне. Е, онда је дошо, ишли су наши на преговоре. Ишо је од Срба Милан Тепавац, од Хрвата ишо Фрања Кризманић и ишо је пуковник у мировини Ловрић, пуковник који је био у мировини, ишли су на преговоре. И онда једног дана је дошо у Ловас покојни свећеник из Товарника Бурик са једним капетаном и онда је тај капетан био код нас на преговорима и реко је да се више не сме држати страже са оружјем, него се само може бити код радио станице у просторији. И од тог дана, а то је можда било десет дана прије упада, од тог дана више није било стражи него смо само били по дану један код радио станице, а по ноћи двојица.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Можете ли ми ближе објаснити која је сврха била дежурања поред радио станице? Шта је то требало да значи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ако би неко, па ево како је било, као што је јављено биће напада, да нисмо били код радио станице не би знали да ће бити напада, само то, ал смо ми били код радио станице у просторији као овде без наоружања, мого је неко наоружан доћ и убити нас.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Пре напада самог на Ловас, да ли је у Ловасу било неких оружаних формација или група које би евентуално чувале, браниле Ловас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, господин судија, у Ловасу су наоружање имали само ловци и то на дозволу и ти исти који су имали наоружање они су отишли из села. Тако да у селу није нико имо наоружање у то време кад су ови упали.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је неко од ових припадника српске националности које сте набројали и који су изашли или њихове породице остале у Ловасу, да ли сте Ви са неким од њих били било када у било каквом сукобу, у неком неспоразуму, да сте се замерили ви њима или они вама?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, био сам са једним, само он је живио задње време, он је Ловашћанин, Грковић, једаред сам га истуко, али је он реко мом шогору каже «Видиш, каже, шта би сад било

да ја Филића убијем, оно што је било било каже, прошло, то је било међу нама», јер он је био моћнији него ја, он је имо наоружање, ја сам био ненаоружан, али ево чак ја сам се њега бојао, али дао ми је руку кад ме је видио. Само он је живио задње време у Товарнику.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Тог дана 10.-ог кад је био тај напад рекосте «Вас петоро је приведено у просторије задруге у радионицу или у простор задруге».

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, то из моје улице само, ту из комада улице, иначе приведено је бар педесет из села.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли се можете сетити имена неких од ових петоро из Ваше улице?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Могу, како не могу. Филић Ивица мој брат, покојни, Филић Марио шеснаест година дечко, Балић Звонко, ја, онда Антоловић Паво, Јовановић Јосип, могло би набројит све, само морам мало присетити се.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Рекосте да је до увече или предвече већина пуштена да вас је остало ту око тридесетак?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Наредна два-три дана како рекосте, Ви сте били тамо, да ли сте свих тридесет били тамо затворени у просторије задруге?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, јесте.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је тада било испитивања, да ли вас је неко испитивао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, не, нико, нити батина нисмо добили. То је било у реду, то је био мир, и ја сам намерно тражио да идем на рапорт, да нисам убили би ме јер не би могло доказати ради нафте, што су мислили да сам ја нафту одвезо од Циглара Љубише.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Значи, та три дана нико није малтретиран, нико није испитиван ни о чему?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, не.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Кад сте Ви изашли, рекосте остало је дванаест ваших суграђана, мештана.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, тако је.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Можете ли се сетити имена тих, неког бар од имена тих?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, могу, могу се сјетити појединих. Девчић Андра, Кризманић, сад не могу се сјетити како му је име, не могу се свију сјетити, њих дванаест је остало у притвору и они су други дан одведени у подрум од месног уреда и након неколико дана разведени по гаражама и потучени.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате непосредно или Вам је евентуално неко рекао, зашто је баш тих дванаест људи издвојено, задржано и мучено?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, знате ко још, могу се сјетити, два брата Павлића, момци нежењени и њих два су били међу њима. Па чујте, они су ваљда тако направили селекцију, ја не знам зашто.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Почев од 13. па до 17. рекосте да сте Ви ишли на рад, радили сте нешто?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, радио. Ишо сам, моро сам ићи трактором својим црпите из септичких јама.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ко Вам је издао тај задатак, ко Вам је наредио да то радите?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Шеф машинског парка, Милан Миљковић. Он је био онда шеф машинског парка.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Извините нисам чуо, ко?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Милан Миљковић.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли су приликом обављања тог посла Ви били сами или је још неколицина вас била у тој групи радној?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Пазите, сваки онај који је нешто моро радит с њим је био и један наоружан или на педали трактора или назад, иза кабине. Код мене је био Марко Јапунца и кад сам двапут одно цистерном он мени, јер он је прије код мене некад радио десет година, он мени каже: «Газда, ја не идем горе с тобом, ја овде само чекам». Они су били задужени, они су мислили да ћемо ми побећи. Тако он је осто доле у Долу као чека ме ди ја истоварам, а ја сам сам слободан горе ишо и вуко из септичких јама.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У тим радним групама, како их ви зовете, јесу били само Хрвати или је било припадника и других националности?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чујете.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У тим радним групама кад сте ишли на рад, да обављате радове.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, само Хрвати. Један што је био Србин који има трактор он је ишо радит брати кукурузе и радит за своје интересе, за паре. Био је у униформи, а ишо радити, он и син.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У току тих дана, значи од 10. до.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: До 17-ог.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: До 17-ог, да ли сте могли орјентационо да процените колико има те војске која је ушла у Ловас, како је обучена, како се понашају?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Е, па могу, отприлике. Пазите, ових је упало око седамдесет први дан, онда је након два дана су дошли резервисти. Они су били на пунктовима у рубним кућама, на крајевима села. Њих је било негде петнаест, седамнаест и двадесет у једној кући, а било је негде једно шест-седам пунктова и плус онда су дошли, то кад ћемо ићи на минско поље 17. из Ваљева камионима довежени њих педесет. Они су нас пратили на минско поље и плус тога била је војска, војска је била с једне стране пута, а с друге стране била милиција. Војска је давала пропуснице, а то је регуларна војска. Они су давали нама пропуснице да можемо ићи радити на њиве, иначе без пропуснице ниси мого проћ крај оних рубних који су на крају села.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У том времену од 10. до 17., да ли знате непосредно или Вам је евентуално неко рекао да у месту Ловасу постоје неки затвори где се људи доводе, испитују, муче, малтретирају па чак и убијају?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ја сам знао за то, ја сам знао за то, само сам молио бога да мене то не снађе.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Где су били ти затвори о којима причате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Затвори? Па ево ди је био, у тој ди је била милиција то је на улазу у село с леве стране кад се дође у центар и у месном уреду у подруму. Ових дванаест који су убијени они су били у подруму у месном уреду и онда су оданде разведени по гаражама и убијени, по двојица, тројица.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Изузев тих дванаест, да ли знате још за некога од Ваших мештана који су по тим затворима мучени, убијани или повређивани, а остали су живи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, Девчић Андрија, Кризманић, Балић Марин, Марија Фишер и тако, не могу све сад набројати, јер то је прошло година. Да, два Павлића брата рођена и тако.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: 17. то после подне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало. Сведок овде није разумео питање јер је тужилац питао да ли знате неке који су остали живи, а Ви сте набрајали нека друга лица.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Питао сам Вас.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Станите мало, од тих дванаест који су одведени у опћину у подрум није ни један осто жив, они су сви убијени, њих дванаест, док чујете, од нас који смо били на минском пољу је рањено четрнаест, убијено је двадесетједан, а ови остали нису били окрзнути, ако ме разумете.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Питао сам Вас изузев тих дванаест, значи у времену од 10.-ог до 17.-ог по тим затворима што су људи саслушавани, евентуално мучени итд., да ли знате некога по имену од ваших мештана, а који су остали живи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, од њих дванаест ни један није осто жив, они су сви убијени зато што је мој брат возио трактором и приколицом својом све и он зна ко је убијен све и ди.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Рекли сте 18. ујутру су неки издвојени и у том кругу где сте Ви били или у радионици или неком другом простору мучени, тучени итд.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чујете, од тих су једно њих пет-шест претучено, а неке су издвојили, на пример дошо је Љубан Деветак и он је још то вече 17.-ог дошо и издвојио је неке каже «Овамо дођите». Чак је међу њима био и мој брат, а он њему каже «Па ту ми је и брат», «Не, каже, он нам треба, а ти идеш» и они су онда њих колко је издвојено пошто је био већ полицијски сат, њих су одвели код Милић Мирка у кућу и тамо су преноћили сви заједно и ујутро пуштени кући.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ови ујутро што су тучени, на ком месту.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, они нису тучени, не, они су као прошли кроз.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Али ови, оне друге који су тучени ту, на ком месту су тучени и где су, да ли су негде вођени па тучени и ко је то радио?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, испред нас, мало десно, па они добровољци тукли као марву.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: По чему разликујете те добровољце од ових како рекосте што су.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па имали су другачије униформе, док на пример, регуларна војска има другу униформу, а ови цивилна заштита је имала СМБ војничко.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Изузев Љубана Деветака, кога сте кажете видели те прилике, да ли сте то 17. и 18. ујутру у том простору видели још некога од Ваших мештана?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Знате ког сам видио још, кад смо ишли, кад смо формирали колону видио сам познатог доктора, како му презиме.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Не, не, ту у кругу задруге, у кругу задруге да ли сте видели?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: У кругу задруге да, да, да, стоје код степеница он и Љубан, Станимировић он је био дотичан у задрузи кад смо ми вођени.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте још некога од мештана Ловаса Срба видели ту 17. увече и 18. ујутро у кругу задруге?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ево кога сам видио, видио сам Зорају, видио сам Трнду Воркапића, Љубана, док иначе није се наших пуно видело познатих, за нас су то били све непознати људи.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Рекли сте да Вас је једне од тих прилика испитивао, саслушавао и Милан Радојчић.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Шта Вас је питао, о чему Вас је саслушавао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: О свему, па чујте, највише о наоружању, јел имам наоружање, јел сам имао и редом. Онда је Божа Девчић реко «Како кажеш да немаш наоружање кад си узео дозволу за наоружање», ја кажем «Да, ено је у ладици под телевизором, нисам имо ди купити наоружање, а нисам хтео купити без папира» и тако да нисам имао наоружање.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Вас је кад Милан Девчић саслушавао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ко?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Милан Девчић?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, па њих тројица су ме саслушавали, Милан Девчић, Милан Тепавац и Божо Девчић, њих тројица. Ја сам био код њих тројице у просторији сат ипо времена и они су ме испитивали унакрст кад који.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало господине Филићу, рекли сте данас да су Вас саслушавали Милан Радојчић, Божа Девчић и Милан Тепавац, то сте причали.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сте причали и раније више пута, у више наврата, а сада на питање тужиоца помињете да Вас је саслушавао Милан Девчић у тој прилици, па да појаснимо.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не Девчић, него Радојчић. Милан Девчић је био шеф милиције у то време, а Милан Радојчић, Милан Радојчић ме саслушавао, Божа Девчић и Тепавац Милан.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Кад сте кренули из круга задруге 18. ујутру.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате, да ли је пре свега неко командовао да се формира колона, ако јесте ко је то командовао и како је формирана та колона?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Командовао је један међу њима, од њих, у колону по двојица и ми кад смо направили колону по двојица аутоматски се ови војска која је дошла из Ваљева дан прије, покрај нас формирала исту колону по два. Тако ми смо били у средини, а они су били са стране.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је поред тих војника из Ваљева, како Ви кажете, било још неких војника који нису били обучени као они и за које Ви знате да нису били «Ваљевци» како Ви кажете?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, колко сам видио то су били људи нове униформе, оне доламице мало дуже него онако обична блуза и то су вам били људи већином од тридесет до четрдесет година.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Кад крећете из круга задруге, да ли знате куда идете, ко вам каже куд да идете и шта ћете?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па идемо брати виноград, господине, идемо брати виноград, тако нам је речено.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: И у тој колони како се крећете и како сте описали, нећу више око тога, да ли знате да ли је неко командовао том колоном како да се креће?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, Саша, именом Саша из Београда и њега сам упозно док сам био у притвору.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Значи само је он.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је био обучен у СМБ униформу, тај исти.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Значи, да ли је само он командовао или се неко налазио напред, у средини и позади па је био?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, он, он је командово и он нам је командово и на минском пољу, он је стајо на путу, на асфалту покрај и командово.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Је ли он био на челу колоне?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Је ли вам он наредио да скренете с пута?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, кад смо дошли до тог места, до те луцерке, њиве, онда је реко да станемо, да се уватимо за руке и да се повучемо према горе.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Ви тада први пут чујете да су неке мине у питању?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па први пут да чујем, наопако, и он је реко, они кажу то су усташе поставили, а ми никада мине, нити смо ми усташе, није био ни отац, ни деда, ни нико усташа, нисмо поставили.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли то значи да Вам је он рекао да су ту мине пре него што сте ви кренули преко те ливаде?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, он је реко да се уватимо за руке да су ту мине и да ми то морамо разминирати.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Е сад у односу на пут, како се ви крећете по тој детелини?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Идемо, држимо се за руке колко се можемо развући и ногама као тражимо и он нам је реко кад видите станите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У ком смеру идете? Да ли се крећете горе према винограду или према фабрици Борово?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Према Борову, према Борову.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Значи нисте ишли попреко ливаде претходно?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало, везано за овог Сашу, да не бих после, једног момента сте рекли «Њега сам упознао у притвору док сам био».

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, знате зашто, он је био испред врата једно време, па кад сам ишо по воду и кад сам ишо ван он ме водио у ВЦ, онда га ја пито «Јел младићу, јел смем знати како се

зовеш», каже «Зашто да не, каже ја сам Саша из Београда», то ми је рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли можете да га опишете, да ли га имате у сећању?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па дечко, ту и тамо до тридесет година, црне косе, једно осамдесет кила, тако је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Нећу Вас питати детаље кретања по минском пољу, то сте Ви све на свој начин детаљно описали, али ћу Вам предочити исказе, не изворно него интерпретирајући описно да су многи ваши суграђани који су у том моменту били са Вама на том минском пољу нешто другачије описали то кретање.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Јел дозвољавате? Приговарам на овакво питање, мислим, не може да се говори о неким и тако даље, него мора конкретно да предочи исказе на које жели да реферира тужилац. Нисам хтео да прекидам али питање да ли му је познато зашто су ових дванаест одвојили и остало је исто, такође не могу таква питања да се постављају и низ питања овде се постављају, овај сведок се саслушава ја не знам који пут. Све смо претворили у истрагу, ја упозоравам да је став одбране да и тужилаштво и суд на тај начин нарушавају начело суђења у разумном року, јер ово ја не знам који је пут тужилац био у прилици да поставља сва ова питања. Овде се постављају питања док год се не утера у канал исказ сведока који одговара тужилаштву, то је моја примедба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Идемо даље.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја бих молио да, пре свега није коректно, ја нисам раније постављао питања нити су ова питања постављана у току истраге и у току ранијих саслушања. Ту и тамо допуна неке околности, према томе строго сам водио рачуна о томе, а да ли се може питати да ли му је нешто познато, не знам откуд је то забрањено питање, па бих молио да се евентуалне примедбе стављају након постављања питања јер ово стварно није коректно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Немојте само тако да добацујете, ја вас молим ово је ипак главни претрес, све оно што је било раније, претрес је јаван, многи од оптужених овде нису били у прилици да слушају у истрази или на неким од ранијих испитивања тако да не видим, једино ово у вези предочавања неких исказа заиста бих молила све да кад нешто предочавају да кажу ко је рекао, када.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Нисам рекао да ћу предочавати него збирно интерпретирати суштину исказа тих сведока који су били на минском пољу. Дакле, можемо кренути од Ивана Мујића и редом предочавати што би стварно водило губљењу времена. Значи покушаћу да сажмем на суштину оно што је збирно у исказима тих људи који су давали исказ у односу само на једну околност и ово што је сведок рекао, јер интерпретација би била до сутра.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Судија, заиста не желим да будем непристојан, ово интерпретација ако тужилац предочава оно што је по његовом суду рекла ту нека група људи, па из тога извлачи, зато се и мора конкретно као што Ви више пута правилно указујете и до сада реците који записник, реците који датум, цитирајте изјаву.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, у реду, разумели смо.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја ћу, уколико ми не одбијете ово питање ипак поставити питање на начин који сам мислио јер сматрам да је апсолутно неоснована примедба. Дакле, један број ваших суграђана који су се нашли у том несрећном тренутку са вама у минском пољу у суштини је описао догађај на начин да је до разминурања, које сте ви описали, дошло тек након прве експлозије и пуцњаве која је потом уследила.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, тако је.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ви сте то описали мало другачије, па Вас питам да ли дозвољавате могућност да шта је сад у Вашем исказу тачно или тачније?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ја сам реко онако како је било, кад је прва мина експлодирала онда су иза нас и са страна на нас пуцали и онда смо рањени који смо рањени и они који су били мртви били су мртви на тој линији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево само ја да овог момента се умешам да појаснимо. Господине Филићу, приликом првог саслушања пред истражитељима Хашког тужилаштва Ви не помињете да је дошло до експлозије доласком до трећег реда мина, значи.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да није дошло? Јесте Ви тамо били присутни?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да није прво уследило разминурање па експлозија него да је, помињали сте да је дошло до неког пиштавог звука и тако даље, па је после уследило разминурање.

Тужилац Вас овог момента пита да ли је то тако било или је било другачије и предочава исказе.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чујете госпођо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало сачекајте, само сачекајте, пустите да ја завршим. И тужилац овде хоће да Вам предочи исказе неких сведока не спомиње али сведоци Милан Цоњар, Томислав Шелебај, Иван Мујић су причали да је прво било експлозија па је после дошло до разминирања. С обзиром да сте и Ви први пут тако нешто изјављивали, тужилац Вас сада пита да ли је то тако било или је прво било разминирање, па дошли до трећег реда, па експлозија? Изволите.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Прво је било разминирање и то сам после сазнао да су рекли да је Краљевић, покојни Иван, намјерно активиро мину и кад је он ту исту мину активиро онда се пуцало. То нисам знао одма.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У истрази сте рекли приликом питања која Вам је постављао оптужени Деветак, то је страна 42. транскрипта, «Чуо сам и то кад је моја сестра рекла зашто ми ниси човека и брата издвојио, а да си ти рекао издвојио сам ти једног брата, нисам ти могао издвојити другог брата и човека», реците ми само да ли остајете при овом исказу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Тако је било.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Господине Филићу, данас сте рекли да сте првом приликом када сте видели Љубана Деветака он дошао са Воркапић Миланом, да ли можете у односу на догађаје који су се дешавали 09. и 10. да определите када је то било?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Љубан Деветак се није појавио први дан, није га се видело. Он се тек појавио други дан, а онда сам га видио иза тога то кад смо били вођени на минско поље и с њим кад је формирана колона крај њега је стајо код степеница Станимировић доктор који је сад у Сабору и којем се не суди.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Данас сте споменули да Вам је речено да ће Љубан Деветак држати неки састанак.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Када је то било?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То је било негде четврти дан. Значи овако негде 14. ваља.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: 14.?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јер сам ја три дана био у притвору.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Ја ћу Вам предочити један део Вашег исказа из истраге, који сте рекли истражном судији да је то било 14.10. у Дому културе.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: И да је тада било неко обраћање, међутим непосредно пре тога хашким истражитељима сте рекли да је то било 13.10., да Вам се тада обратио.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Дан овамо или онамо, то није битно.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Пошто је одбрана Љубана Деветака другачија у том делу и односи се на то да је он 11.10. био у Дому културе, да ли дозвољавате могућност да сте Ви направили грешку?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не могу бити 11.-ог кад сам три дана био у притвору, нисам из притвора изашо и ишо на састанак, него кад сам био слободан.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Сећате ли се у том периоду како је Љубан Деветак био обучен?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Љубан?

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Љубан је имо плави мантил дугачки, црне наочале и црни шешир.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: У ранијим изјавама сте споменули да је носио елегантну одећу тада када сте га видели.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Шта да је носио?

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Да је био елегантно обучен? Сећате ли се тога?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, господин прави.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Када сте га видели тако елегантно обученог?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па он је био господин и кад је у затвору био. Он је одавно био пропали, он је затвор служио.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Господине Филићу, ја Вас питам на временски период, на датум у односу на ове догађаје када сте га видели тако обученог?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ево тај дан кад нам је држо говор, кад је реко да је од данас главни за обрану Ловаса и директор задруге Ловаса.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Такође сте рекли, у ранијим изјавама да је Љубан Деветак долазио ујутру пред минско поље са још једним старешином.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, старешина, тај је ишо иза њега, други.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Да се то десило ујутру пред минско поље, данас сте рекли да је то било ноћ пред минско поље и да је он дошао са тим старешином.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не ујутру, пред полазак, њега се ту ноћ није видило, него увече га се видило па је поједине извуко и мог брата је извуко из строја и оти који су извучени они су ошли спават код Милића Мирка, а нас педесетједан је остало на клупама сједит.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: У односу на догађаје који су се десили на минском пољу описали сте и данас како се све дешавало, у моменту када је дошло до прве експлозије где сте се Ви налазили?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја сам био негде отприлике четврти одозго с десне стране. Први је био Љубо Солак, а ја сам био негде за два од њега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало то појасните, четврти одозго, с десне стране, колико сте били удаљени од асфалта отприлике?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Од асфалта?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па могу Вам рећи једно бар четрдесет метара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Е, али су ови иза нас били наоружани исто и на асфалту.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Када је дошло до саме експлозије, шта се дешава са Вама?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја сам био рањен одма.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Јесте ли Ви остали да стојите или сте лежали? Да не одговарам на питање уместо Вас, објасните.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, ја, кад су они рекли да се дигнемо ја сам се диго, а нисам мого дуго, нисам мого ходат него сам онда

на кољена ишо према доље, а обилазио сам оне који су остали лежати.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Ја немам више питања, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добар дан, адвокат Бранкица Мајкић бранилац Милана Девчића. Ви сте пред Међународним кривичним трибуналом говорили о оснивању Кризног штаба у Ловасу, ако се сећате тога?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Па да ли можете да ми одговорите када је формиран Кризни штаб?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чујте, ја нисам био у Кризном штабу али отприлике формиран је једно мјесец дана прије упада.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: То би био девети месец или?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, отприлике.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А да ли је пре деветога месеца било инцидената у Ловасу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, у Ловасу није било инцидената ни 09.10.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. Да ли можете да ми кажете како је био организован Кризни штаб? У смислу колико је људи бројио, да ли је било распоређено по водовима или како?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Знате како је то било.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Кажите.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја мислим да је њих било дванаест. Било је на пример испред Ватрогасног друштва, испред пољопривредне задруге, испред ловачког друштва, испред општине и тако људи поједини, тако ако се нешто дешава да су људи стручни ту који нешто знају. На пример ако би било пожара да тај који је испред Ватрогасног друштва да он командује како ће се гасити.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Само ако сам Вас добро разумела, кажете да је било дванаест људи или дванаест тих тачака на којима су стајали?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, не, дванаест особа, људи, колко ја знам.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А ко је био командир Кризног штаба?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Ко је био командир Кризног штаба?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја мислим да је био Јозо Милас.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Да ли познајете лице Грачанац Марко, или Грачанац Маркица?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, Грачанац Маркица, колко знам, он вам је био одређен као за заповједника села.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: С чије стране је он био одређен за заповедника села?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па од стране Кризног штаба, они су га предложили и као у случају рата да би он био заповједник за село Ловас.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Реците ми, да ли Вам је познат план узбуњивања одбране Ловаса?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. Можете ли да ми кажете колико је било оружја код припадника Кризног штаба?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па чујете, у Ловасу је можда било петнаест наоружања, лаког наоружања као што су калашњикови.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А како су прибављали калашњикове припадници, односно Ловашћани о којима причате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Пуно ме питате, то је долазило, а ја не знам одакле.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Ово Вас питам.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Преко неке везе.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Је ли можете то да појасните мало преко какве везе?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па разумите ме, чак сам ја био обавјештен, један колега је дошо код мене кући и каже у тајности као «Ако хоћеш набавити калашњиков можеш доћи вечерас ту и ту, можеш добити». Ја сам дошо и ја кажем узећу калашњиков, каже «Имаш новац», реко имам, шта треба марке или динаре, каже «Свеједно је», ја кажем динаре ћу, колко, толко и толко, а ди је пушка да видим, «Не, каже, ти уплати, а добићеш». Реко не, прво ми дај пушку па ћу ја платити и тако да ја нисам купио.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А који колега је то долазио код Вас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Који колега је долазио код Вас и нудио Вам калашњиков?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Балић Алојзија, не нудио, он је реко да ће бити, а није он био тај који набавља.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. Реците ми, да ли је постојала нека, односно да ли је постојао Центар за обуку припадника Кризног штаба у околини Ловаса?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ма не, не, нисмо се ми организирали три месеца ко четници, ишли у шуму три мјесеца вјежбат.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Да ли Вам је познато место Сора?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Сора или Ора?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ора, а не, то је друга нешто, на Ору то је Мерчеп организирано, то су на Ору ишли то је било људи са стране, не из Ловаса, само од даље од Вараждина и редом и тамо су били они као чували Ору, било је чак неколико из Ловаса наших, онда им Мерчеп није дао плаћу, онда су напустили.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро сам Вас разумела да је било неколико из Ловаса?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А колико је Ора удаљена од Ловаса?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ора од Ловаса? Пет – шест километара.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. Ви сте на дан напада били код радио станице?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Са Сабљак Антоном је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, је, је, тако је, Сабљак Анто је, иначе ми га зовемо Гумени.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Како?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Гумени.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Је ли Сабљак Анто припадао Кризном штабу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам, појма немам. Знате зашто, сад ћу Вам ја објаснити, кад је тај исти старешина био на преговорима са покојним Буриком свећеником онда је Кризни штаб се распо, они су се међусобно свађали. Они буду до једанаест сати на састанку изађу напоље, ми их чекамо, шта сте ријешили, каже само смо се свађали и распо се. Онда је од мјесне заједнице која је постојала прије рата, а и ја сам био ту укључен смо формирали нас десет и ми смо били први код радиостанице, а даље, да је требало даље, били би не знам даље други.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Са ким сте били у комуникацији преко радио станице о којој говорите?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како кажете?

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Са ким сте имали комуникацију преко радио станице о којој говорите?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ми нисмо никог називали. Нас је назво овај Маринковић из Мохова, а ми нисмо никог звали ту ноћ и он нас обавјестио јер зато што су њега из Товарника водили четници према Ловасу и он им побегне и побегне у Мохово и тамо оде код радио станице код Марића и оданде нам јави да ће бити напад у осам.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Марић кога помињете, ко је то?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Марић?

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је био некада председник месне заједнице.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Које месне заједнице?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: У Мохову, у селу Мохову.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро, је ли село Мохово имало кризни штаб свој?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То не знам, али су имали радио станицу.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Исто као и Ловас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А да ли Вас је позвао Драго Марић или Вас је позвао Стјепан Маринковић? Ово Вас питам.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Стјепан. Он каже «Овде Стипо Маринковић», ја кажем јел Лисац, јер тако боље знам, тако га зовемо, каже «Да, каже, ко је», ја му кажем, каже «Биће напад, седамдесет наоружаних иде, ја сам им побего у осам сати».

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. Ово сам Вас питала из разлога што је 1995. године Драго Марић пред Међународним кривичним трибуналом изјавио да Вас је он обавестио о нападу.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, Маринковић је мене звао на радио станицу.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ословио се Маринковић Стипо.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро, а да ли сте комуницирали са неким из Вуковара?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Више пута сте поменули да сте обавештавали рубне о нападу.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесмо.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Шта то значи? Ко су «рубни»?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па куће које су крајње знате, зато што је он нама реко да је село опкољено, па смо људе обавештавали ако се почне пуцат да не бјеже јер ће бити убијени.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А да ли сте обавештавали и Србе и Хрвате или само једне или друге?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Шта Србе? Како ћемо Србе обавештавати кад су они отишли у добровољце прије три месеца.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Па је ли било Срба у селу на дан напада?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, било је, чак видите Ви какви смо ми били према њима. Ти који су ошли у добровољце три мјесеца прије њихове фамилије су остале код куће жене и дјеца и отац и матер, нико им није, није им длака фалила са главе, а ми смо знали да су они ошли у добровољце.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Спомињали сте Фрању Жадања да Вам се обратио 17.октобра.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Шта је он био.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је реко да ће бити састанак.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Шта је он био по националности?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Хрват.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А у том тренутку да ли је он имао униформу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, не, он је био цивил.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А шта је пре напада радио у Ловасу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он?

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је био комерцијални директор у задрузи годинама.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. Онда сте говорили о топничком нападу који је претходио уласку, колико је трајао топнички напад?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Прије осам је почео топнички напад и први одма је убијен од гранате, Милан Латас, Србин, који је као дијете дошо у Ловас. Он је убијен и пуцано је на кућу директора задруге и сад је директор задруге мој колега, на његову кућу је пуцано и на сусједову кућу, гранате су те куће добиле.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. Ја бих Вас само конкретно питала, данас сте рекли да је Милан Девчић био шеф полиције.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Па Вас ја питам о ком периоду говорите и одакле Вам је то познато?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како кажете?

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Одакле Вам је то познато?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Зато што су ми рекли, ја сам рањен и кад сам треба ићи код доктора и био код доктора, доктор Качар мени каже «Морате ми донети неки документ», ја кажем како да донесем документ кад су ми све узели, каже «Идите у милицију и тражите нек вам дају бар здравствену књижицу, ја то морам увести», ја дођем пред врата, тамо је био Крњајић и он мени каже «Не можеш унутра, идем ја питати», и он дође назад, каже «Кажу нема ништа», па реко ко је унутра, каже «Девчић», па ко је главни, па каже «Он», па јел ниси ти главни, «Не, каже, ја сам у Товарнику био главни, шеф милиције, а овде је он», то ми Крњајић реко.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро, а то говорите о периоду после минског поља?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: После 18.?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А пре 18. да ли Вам је познато ко је био на челу полиције?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Исто он, у Товарнику је био овај Крњајић, а кад су дошли у Ловас био је Девчић.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А одакле Вам је то познато да је пре 18. био Девчић?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па чуо сам, нисам видио, чуо сам.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Па од кога?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па од њих, ја сам од Крњајића чуо да је Девчић шеф милиције.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Када дођете по пропусницу после 18., је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. Реците ми, да ли сте познавали Милорада Воркапића?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како да не.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Да ли је он имао неку функцију у селу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па не знам шта је он био у селу, није он био ништа, углавном важно да су наредили да се запали сусједова кућа код њих и запалили су кућу, онда су мене и мог комшију и још једног покојног Цоњара који је био ватрогасац да идемо гасити. И ми смо сипали воду по крову те куће која је горела да не би њихова сусједна кућа уватила, а он је из напоља ишо из дворишта као неки генерал и шта је радио, то није могло поднет, узео мину и сам се убио.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. Хвала Вам пуно. Ја немам више питања за Вас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добар дан господине Филићу, ја сам Градимир Налић, бранилац Милана Радојчића.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Гласније мало.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да. Реците ми, молим Вас, Ви сте, односно у документацији у предмету медицинској пише да сте били заробљени, тачније каже «заробљен у листопаду 1991. године», данас кажете да сте били притворени, шта је од та два тачно? Јесте били заробљени или притворени?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па чујете, ја сам доведен у то двориште задружно одма ујутро око девет сати и били смо у току дана у дворишту и онда предвечер неке су пустили кући, жене и дјецу, а нас су у ову задружну халу, механичку радиону и онда су нас једно тридесет, ове су пустили кући, а нас тридесет су горе да идемо на кат у просторије ди је некад био шеф машинског парка. И тамо смо били то време. Ми смо тамо били притворени у случају, као таоци, ако би њих који настрада да нас потуку, ми смо им били мета.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Одакле Вам је познато да сте ви били с тим циљем притворени као таоци?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ја Вам кажем.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: То је Ваше мишљење?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Само другачије хоћу казати.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Је ли то Ваше мишљење или Вам је то неко рекао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па то је моје мишљење.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јер су нам рекли после.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ко Вам је рекао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да се нама шта десило, ви сте нам на готовс.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ко је вама то рекао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, не морам све казати по имену.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Реците ми, молим Вас, та радио станица којом сте Ви, код које сте били на дан уласка војних снага у Ловас, реците ми та радио станица, која је то врста радио станице била, да ли се сећате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Немам појма, то вам је станица неких можда двадесетпет сантиметара дужине, петнаест ширине и толко висине, е, ја такву никад нисам ни видио.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ко је вас упознао с њеним функционисањем, како сте је употребљавали?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ништа, овај, само се укључи, остане укључена, ако те неко зове јавиш се, ако те нико не зове ништа. Ми нисмо никог звали нас двојица, а ево нас су звали ујутру у пет сати.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Реците ми, ко је вас поставио да будете ту код те радио станице да дежурате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ми смо то сами организирали, нас десетак.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Чија је то била радио станица? Како сте ви могли прићи тој радио станици, у којој просторији се она налазила, у којој згради?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То је било у просторији опћине, радио станица на столу стајала.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Да ли је знао тадашњи председник општине да ту постоји радио станица, је ли вам он одобрио да користите?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па станите мало, како није знао.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Знао је значи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Био је председник, не председник, онда је била мјесна заједница, председник мјесне заједнице, он је знао за то.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Је ли он имао неку функцију у Кризном штабу? И како се зове тај господин?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Не знате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је сада дожупан, Цирба Жељко.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли је господин Цирба био наоружан за време рата, јесте га виђали за време тог Кризног штаба итд.?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам, он је побего то јутро, а сад јел имо наоружање, то не знам.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Реците ми молим Вас, када добијете неку обавест преко те радио станице, кога сте ви били дужни даље обавестити?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Вуковар, да смо добили неку обавјест, пазите, они би нама рекли кога да обавестимо, у томе је ствар, али ми нисмо звали, једино што смо ми били обавјештени.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А кога у Вуковару сте тачно требали обавестити?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, постојао је број, ХДЗ, кога, организацију ХДЗ-а.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли је постојао неки ратни штаб организације ХДЗ-а?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Него код нас је био како смо рекли Кризни штаб, постојо, али се расформио после.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Реците ми молим Вас, да ли Ви остварујете нека права по закону о правима хрватских бранитеља из домовинског рата и чланова њихове обитељи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја сам војни инвалид и имам војну мировину.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А јесте ли из категорије бранитеља, имате ли статус бранитеља рата или статус драговољца, шта имате од та два?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, статус бранитеља.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, а коме се, да ли Вам је познато, додељује статус бранитеља домовинског рата према хрватским законима?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како кажете?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ко може да добије статус бранитеља према закону хрватском, ко може то да добије?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па онај ко се затеко у селу, ко није бјежо из села, ко је био на минском пољу, ко је рањен, ко је психички оптерећен и тако.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Закон нешто другачије каже, али то ћемо касније. Реците ми молим Вас, да ли сте пре 1991. путовали или боравили ван Хрватске или били припадник или симпатизер или контактирали са Удружењем усташе емиграције?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Не. Реците ми молим Вас, да ли Вам је познато име Марин Видић «Бели», «Били»?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: «Били», не «Бели». «Били».

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Извињавам се. Ко је он био?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не би, па то ми је чак пријатељ.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли је он обнашао некакву функцију тада?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он, он је био овако, намјесник, био је Докмановић је био председник опћине, а он је био испред Хрватске уз њега.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Испред Хрватске, у ком смислу Хрватске? Неке хрватске владе, хрватске неке организације?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не владе.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Него?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Него, Докмановић је био Србин, а овај је био, он је био начелни, овај, у ствари председник опћине, а овај је био испред Хрватске владе уз њега.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Реците ми молим Вас, да ли Вам је познат назив 124. Вуковарска бригада?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не 124., 104.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: 104., одлично.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ја припадам 104.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ви припадате 104., колико Ловашчана отприлике припада 104., је ли то Ловашка сатнија?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Знате колико, негде стотина.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, хвала. Кажите ми молим Вас, рекли сте да код уласка, односно Слободан Зораја да је предводио групу, како знате да је он предводио ту групу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Кога кажете?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Слободана Зорају сте спомињали и рекли сте да је он предводио групу.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па био код мене у дворишту, брат мој и он и још тројица, дошли у двориште и каже «Емануле идеш с нама», ја кажем у реду, е каже «Белу крпу донеси неку или ручник и обеси на капију», а реко зашто, каже «Да се види да смо ту били».

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Реците ми молим Вас господине Филићу, говорили сте у свом исказу у Београду на страни 5 и 6, говорили сте о капетану који вам је држао говор.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Можете ли да кажете о каквом капетану се ради, које војске, да ли Вам је познато то и да ли Вам је познато ко је то лице?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То је војни капетан.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Војни капетан, мислите ЈНА, је ли тако? Је ли у униформи ЈНА, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Не знате ко је то лице? Да ли се представио на неки начин?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Није, и још нешто, кад сам ишо из Винковаца прије упада у Ловас, они су били тенкови укопани на репишту с десне стране кад се иде од Товарника према Ловасу и ја сам ишо камионом и још један мој пријатељ и заустави ме војска, али војска, мислим нису све били добровољци, они су били на путу. Зауставе ме и ту се нађе капетан један. Пита он мене «Ди сам био», ја кажем ко сам, шта сам, особне податке, погледали камион је ли има наоружања, ја имо празне гајбе. Каже овако «Иди сад у село и обавјести ваше власти да дођу на преговоре».

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: То је пре 10. октобра?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: «У противном ако не обавестиш наћемо те у селу јел имамо твоје податке».

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Па јесте ли обавестили?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесам и они су ишли на преговоре.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Хвала.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А међу њима је био из Товарника добровољац, не могу се сад сјетити како му презиме.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Говорили сте господине Филићу и о томе да је капетан држао говор и описивали сте га мало нешто, рекли сте четрдесет до педесет година, тамна коса, је ли он деловао Вама као да је то лице које командује ту? Да ли је то тај

старешина кога је Љубан Деветак, по Вашем наводу, имао изнад себе?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Нисам сигуран, нисам сигуран, само по томе како је Љубан поступио и како је тај исти старешина поступио, да је он био старији од њега, чим је реко, он је побио Љубаново, каже «иду сви».

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, хвала. Реците ми молим Вас, када су Божо Девчић, Тепавац и Милан Радојчић обавили тај разговор с Вама.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли је у том разговору коришћена било каква сила према Вама?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, чак су ме понудили цигаретама и скували каву за нас четворицу.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Реците ми мало ближе молим Вас, данас сте спомињали први пут, или ја нисам можда пажљиво читао, али данас сте спомињали некакво гориво односно неки бензин или шта.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, гориво.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Што је нестало од Љубише Циглара, што је отерао неко, о чему се ради?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па двојица су, мој нећак Пеулић Крунослав и Вјекослав Балић су сваки по цистерну, ону за осоку, од 2700 литара, однели горива из циглане и они су мислили да сам то био ја, Божа Девчић.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А где су однели то гориво, коме су однели то гориво?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И ја да се нисам оправдао, ја бих био убијен.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А коме су однели то гориво?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Себи, кући, коме другом.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Хвала Вам. Реците ми молим Вас, ко је Вас лечио после минског поља, односно у Ловасу ко Вас је лечио?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: У Ловасу доктор Качар, али он ме само превијо, он нам није мого дати ињекције кад није имо.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Реците ми, да ли осим доктора Качара ту било још неког медицинског особља?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли је било и још неких сестара, техничара?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, две, две медицинске сестре из села, јесу, оне су превијале, ал он је био са њима.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли Ви познајете дуго доктора Качара?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јако добро и он је добар човјек. Њега да није било, они би нас ту ноћ потукли.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, хвала. Реците ми молим Вас, јесте ли Ви пре рањавања Вашег на минском пољу одлазили код доктора Качара?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је био наш доктор, он је наш доктор био у селу.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: И лично Вас је познавао и он је претпостављам имао некакав протокол у који је уводио ваше?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је реко њима, они су почели, долазили су нас осам од четрнаест је било и почели су долазити један по један и испитивати нас. Онда је он њима реко «Ово није судница, ја сам ту доктор, а ви њих испитујте кад оздраве, а сад људе или пустите кући или пустите да ја лечим».

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Извините што Вас прекидам, ко су била та лица која су вршила испитивање болесника код доктора Качара? Да ли сећате њих, јесу ли то били домаћи Срби?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Које, ови? Не.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Који су испитивали.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То су непознати који су нас испитивали.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Како су били обучени, јесу ли то били војници?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, добровољци, обучени у шарену маскирну униформу.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Како су били наоружани? Које боје је била та униформа?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Оно зелено-црно, шарена униформа.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па били наоружани, калашњикове су они имали већином.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Реците ми, што доктор Качар, већ кад је тако добар и кад имате добре односе и познаје вас, није хтео да вам пружи лекарску помоћ без ваше здравствене књижице?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, пружио ми је, је, свака му част, али ми је рекао да донесем и ја му нисам одно и он ме и даље лечио док нисам нисам прездравио, без ичега.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Без књижице.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И данас га ја сретнем, он ради у Трпињи колко знам.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Кажите ми молим Вас.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А оженио је кћерку од Љубана Деветака, под присилом.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Кажите ми молим Вас, када сте говорили о томе да је артиљерија тукла један део села да би народ бежао према другом делу села.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, тако је.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Одакле Вам је то познато да је то био разлог зашто је артиљерија тукла?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па то је застрашујуће чујете, имали су мете.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Какве мете?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Њима је наређено између два торња да туку, артиљерији.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Одакле Вам је то познато да им је то наређено?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па то смо чули од њих.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Чули сте, добро. Од кога сте чули?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па од отих који су били у томе.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли можете неког да именујете?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па не могу именовати.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, хвала.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Њима је тако наређено да туку артиљерија између цркве у гробљу и цркве католичке овде у центру, јер то су Хрвати, а оно даље су пола села је било мешано.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Кажите ми молим Вас, ко је Љубиша из Београда, њега сте спомињали у једном исказу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Љубиша је прави човјек.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А ко је он био?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је подузетник, имо је седам-осам циглана овде у околини.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А какву је функцију имао у Ловасу и у рату? Како сте га Ви упознали?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, он није уопће био, чак су му брата, брат му је имо циглану Бапској убили.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, реците ми молим Вас, видели сте Станимировића, кажете, пред задругом кад је излазио.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесам, код степеница стао он и Љубан.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Како је изгледао Станимировић, у шта је био обучен, је ли имао оружје?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам је ли имао оружје то нисам видио, али је био стојо тамо он, иначе ја га познајем особно од прије.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Како је био обучен, је ли био у униформи или у цивилу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: У униформи је био, али не знам је ли имао наоружање, то нисам видио.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Од кога сте Ви сазнали, рекли сте да сте накнадно сазнали да је Краљевић нагазио намерно на мину.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не нагазио, намерно активиро.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Од кога сте Ви то сазнали?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па то се после причало, не могу сад казати ко, каже «Ма не би ми, каже, тако прошли да није Ива Краљевићи намерно активиро мину», е кад је та мина прва пукла онда се пуцало.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Реците ми молим Вас, после минског поља, односно после тих догађаја у минском пољу, један део људи је преживео, чак и кажете неокрзнут један део људи.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Седамнаест, седамнаест њих се вратило кући.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Један део њих је рањен најалост и остало, па с обзиром да сте Ви говорили да је била намера да вас утерају у минско поље па што вас онда нису побили, шта мислите зашто су одустали од тог наума?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чујете, срећа што су ови наишли возилом и зауставили, да нису у року од десет минута нас нема ниједног. Они су нас одвели да нас побију.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Одакле Вам је то познато да су одвели да вас побију? Тај ко се води да буде убијен њему се не указује после помоћ и тако даље, просто зато Вас питам.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Онда зашто, па чему су пуцали, ако је бомба пукла можда би тројицу убила, а ово је све побијено с леђа и ја сам добио с леђа.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Реците ми молим Вас, само још једно питање ћу да Вам поставим и нећу више да Вас мучим, Ви сте рекли у свом исказу да се «Викица Филић шетала са војском», цитирам, да ли можете да појасните «и тако спасила оца», шта под тиме подразумевате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, она се шетала с војском и спасила је оца, да није тако њега би убили. Њему су нашли два пиштоља и пушку, два пиштоља су му нашли у цвећу и пушку су му нашли.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Какву пушку?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да она није тако била добра са војском њега би убили.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Реците ми, је ли Вам познато да је још код неког од Ловашчана нађено оружје приликом претреса разних итд. и коме?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, је.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Можете ли рећи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Тај Јосип Јовановић, он је имо два калашњикова, заправо један калашњиков, а један је старе типе неки аутомат који није мого појединачно пуцати, само рафално и он је сједио покрај мене у овоме дворишту и дође један и пита га «Је ли има оружје», он каже да нема, каже «Ја сам чуо да имаш», каже немам, и он оде. Кад иде други према њему, ја њему кажем «Јосо, ако имаш кажи и дај јер ће ти наћ па убит те» и овај дође и пресује га, он каже «Да» и одведе га кући и каже он њему ди је оружје, овај стоје на улици и они нису нашли, овај им је реко ди је, нису нашли и зову њега и он им нађе, али је било одвојено муниција од оружја, оружје је било празно. Чак један аутомат је био конзервиран још. Казали су му у лице «Да је било напуњено, убили би те одма», овако су га убили са тих дванаест, и он је био с њима.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Кажите ми, приликом уласка у Ловас 10. да ли је неко из Ловаса одговарао на ватру?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како мислите?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли је неко пуцао на ове који су нападали Ловас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: На мене?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Молим? Је ли пуцао неко од мештана Ловаса да се одбрани?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Колко ја знам не.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, хвала Вам.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Они који су били наоружани, који су имали оружје било какво, они су побјегли према Мохову то јутро кад су почели тенкови тући.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Реците ми, само још једно питање, на главном претресу пред судом хрватским 09.12.2003. сте рекли «У уреду нису тукли Ловашчани већ непознати», да ли остајете при том исказу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Остајем при томе, ја не знам ко ме туко, само могу описати. Једино Петроније по имену, он ме ошамарио пред минско поље, њега знам, а иначе ове не знам.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли Вам је лично познато да је Милан Радојчић према Вама или према неком трећем лицу учинио неко кривично дело?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не. Он не.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Хвала Вам најлепше.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље. Идемо редом.

Адв. БРАНКО ЛУКИЋ: Добар дан господине Филићу.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добар дан.

Адв. БРАНКО ЛУКИЋ: Имам само неколико питања за Вас. Описали сте нам догађај када је човек у униформи ЈНА рекао «Седите, сви иду», да ли можете да нам кажете како је изгледала та униформа ЈНА, његова?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па знате ваљда каква је униформа ЈНА, СМБ боје оно, а не она као што војска има, него старешине имају бољу униформу ал те боје, таква је код нас војска била која је после издавала пропуснице за ић радит, за ић некуд даље и тако.

Адв. БРАНКО ЛУКИЋ: Да би смо само мало више појаснили, да ли је та униформа била другачија од униформе коју су носили Ваљевци?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, Ваљевци су носили ову као маскирну униформу, као што данас наша војска има на пример, такву униформу.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Добро, хвала Вам. Да ли сте у том моменту стекли утисак да тај човек одлучује о томе ко ће да крене, ко ће да остане?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да. Он је реко «Сви иду», јер Љубан је наводно хтео издвојит неке, он је реко «сви иду».

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Хвала Вам. Када сте нам описивали, раније, колону у којој сте се кретали према минском пољу рекли сте да сте ви цивили који сте били ненаоружани ишли у средини те колоне, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: А са вањске стране су ишли наоружани униформисани људи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Рекли сте нам да сте се кретали на зачељу те колоне, је ли то тачно?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Рекли сте нам да нисте видели ко је од ових наоружаних на челу колоне, да ли остајете код тога и данас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, ја сам био негде могу Вам рећ чак међу задњима.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Да, да, Ви сте били на зачељу, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, можда три-четири било иза мене.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Раније сте рекли код истражног судије да не знате ко је био на челу колоне, да ли остајете код тога данас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам, а ја верујем да је био Саша, зато што је он с нама командово, тај исти који је на минском пољу командово с нама, а он је имо СМБ униформу.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Само моменат. Такође рекли сте код истражног судије да нисте приметили у тој колони ни једног официра, да ли и данас остајете код тог дела изјаве?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, нисам.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Хвала Вам, немам више питања.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Добар дан, адвокат Гордана Живановић бранилац оптуженог Димитријевић Јована.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добар дан.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Ја бих молила само неколико техничких одговора, ако можете да ми кажете. Данас сте објаснили да сте од асфалта на тој детелини били удаљени око четрдесет метара.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Да ли можете да ми кажете да ли је асфалтни пут био иза Ваших леђа?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Покрај, лијево.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Лево од Вас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Е, сада бих Вас замолила да ми кажете ко је тачно стајао до Вас од Ваших суграђана, сународника, људи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па не могу казати тачно ко је стајао до мене, али неки трећи од мене је био први који је био одозго Љубо Солаковић.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Трећи од Вас Љубо Солаковић, са Ваше десне.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је био први горе, а ја сам био.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Будите љубазни само да се договоримо због тог, ја хоћу да ако могу потпуно прецизно утврдим. Љубо Солаковић стоји трећи од Вас, да ли са Ваше?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, а у ствари први одозго.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Да ли са Ваше десне или Ваше леве стране?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: С десне.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Са Ваше десне стране «први одозго» на шта то се односи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То се односи да је први био тамо уз виноград, а ми смо онда према доле били.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Први од винограда?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Ко је између Вас и Љубе Солаковића, да ли се сећате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не сјећам се. Чујете госпођо, па то је прошло осамнаест година.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Слажем се, али ето покушавам да и Ви нама помогнете, а и ми Вама. Будите љубазни кажите ми, да ли знате где је стајао Томислав Шелебај?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Шта, где је?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Стајао у односу на Вас Томислав Шелебај? Да ли познајете Томислава Шелебаја?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Лијево.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Лево. Колико од Вас лево?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не могу знат. Можда четири-пет, зато што је он ишо исто разминиравати.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Четири, пет од Вас са леве стране. Да ли можете да ми кажете где је у односу на Вас стајао Ивица Мујић, да ли се тога сећате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Исто лијево.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Лево од Вас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, према асфалту.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Колико у односу на Вас удаљен, да ли то можете да ми кажете?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па можда за седам-осам људи.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: За седам-осам људи.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Хвала. Да ли можете да ми кажете на који начин су, односно нећу тако да Вас питам, питаћу Вас овако, како су у месту Ловас биле распоређене српске куће? Да ли по целом селу или су негде биле лоциране?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, у пола села, у пола села су биле лева страна према истоку, зато што су ту некад били Нијемци и онда су населили Личане, Кордунаше, Приморце, редом, е ту је било међу њима Срба, а свега је у селу било четрдесет кућа и све су биле лијево од центра села, само три су биле десно у мојој улици.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Добро. Будите љубазни па ми кажите, колико је становника било у тим кућама, ако можете бројчано да определите Срба?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Осам посто.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Добро, то знам, него бројчано ако можете да ми определите, ако знате.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не могу казати точно у бројку, једно стотридесет, сточетрдесет особа.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Стотридесет, сточетрдесет отприлике?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Кажете да је село напустило троје-четворо Срба који су отишли да се спремају, шта је било.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Три месеца прије.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Добро, шта је било са осталих стотридесетседам људи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Остали у селу, ником ништа, нико их није наваљиво.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Нико их није наваљиво.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ништа.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Јесте ли тих стотридесетседам-осам људи који су остали у селу обавестили о нападу који је кренуо 10., а ви имали информацију о томе?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ма не, па сви способни за униформу су се обукли, само што се нису жене обукле и дјеца.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: И онда нисте сматрали за потребно да их обавестите или?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Они су, откуд је онај из Ваљева или из Београда или из Шида, Митровице знао ко је српска кућа, која хрватска, они су ишли с њима и показивали.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Ма пустите, они су опасни, него како ви то нисте урадили.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Кажите ми зашто их нисте ви обавестили?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Кога?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Је ли није било никога у кућама од српског живља да их обавестите или сте то пропустили да учините?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Кога да обавестим?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Србе, јутро напада.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па њихови нападају, па неће њих убијат.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Мало пре сте објаснили да је критичном приликом то јутро кренуо прво топнички напад и да је том приликом гранатирано место и да је погинуо Србин, рекли сте именом и презименом који Србин.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Први, Милан Латас, човек преко седамдесет година.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Милан Латас. Будите љубазни кажите да ли знате где је погинуо?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: У кући био човек.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: У кући човек био. Како је погинуо?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, граната ударила и погинуо.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Пала граната, хвала. Још једно питање, мислим да сте то објаснили али ето просто да га ако можемо и ако се слаже веће апострофирамо. Онога момента када сте кренули из дворишта задружног.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: По информацији коју сте добили ишли сте, где?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Брати виноград.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Брати виноград. О минском пољу стичете сазнање у ком моменту?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па кад смо дошли тамо онда је наређено.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Кад сте дошли на њега, добро хвала.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И онда нам је реко Саша да је ту минско поље, да су усташе поставили минско поље и да морамо разминирати.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Добро, хвала. То би било све за сада. Хвала.

Адв. МИЛАДИН ЖИВАНОВИЋ: Господине Филићу, можете ми рећи, пошто сте данас поменули неке камионе, да је дошла војска из Ваљева камионима тог 17.10.1991 године, какви су то камиони били?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, поподне. Војнички. Војни камиони.

Адв. МИЛАДИН ЖИВАНОВИЋ: Још нешто ме занима, онај официр који је био са, како рекосте Љубаном Деветаком то јутро пре минског поља, је ли имао нека посебна обележја? Рецимо другачију капу, шал, рукавице, нешто?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, био је, узећемо, као сваки војни старешина обучен.

Адв. МИЛАДИН ЖИВАНОВИЋ: Хвала, немам више питања.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Добар дан.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добар дан.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Само једно питање, ја ћу Вам предочити исказ који је дао у истражном поступку, на питање истражног судије да ли се сећа неког имена у тренутку док је био у том наводном притвору, он је рекао «Да, сјећам се, зове се Љубиша и он ме води да пијем воду и да идем у ВЦ».

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да. Љубиша је био испред врата и кад сам ја требао ићи у ВЦ он ме водио доле до ВЦ-а и док сам ја прао руке ја га питам «Младићу како се зовеш», и он ми је рекао да је Саша и да је из Београда.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Добро, немам више питања. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад појасните, како Љубиша или Саша, о чему се ту ради?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, Саша, Саша, Љубиша је циглар, Саша.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Бранилац Вам је.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Ја сам Вам поставио питање, Ви истражном судији кажете да Вас је водио у ВЦ и да пијете воду Љубиша, а данас кажете да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, Саша, Саша. Тај исти који нас је водио на минско поље.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Па чекајте, да ли се он зове Љубиша или Саша?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Саша. Тако ми је реко.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: А ко је вас водио у притвору, шта је истина, оно што сте причали код истражног судије да вас је Љубиша водио у ВЦ и да пијете воду?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, то је Саша био, не Љубиша.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко је онда Љубиша?

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Ко је онда Љубиша, јер Ви Љубишу спомињете?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Љубиша је циглар, Љубиша је циглар.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Па јел Вас он водио у притвору да пијете воду?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, па Љубиша, он је побјегао.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: А што сте то изјавили истражном судији на питање његово да ли се?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па можда сам погрешно име.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Молим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Можда сам погрешно име, али Саша сигурно.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Немам више питања.

Адв. БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Да ли можете нам кажете кад сте први пут чули име Петроније?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Да ли можете да нам кажете кад сте први пут чули име Петроније?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Не знате кад сте чули?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Да ли сте разумели питање?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Пробајте још једаред.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пита Вас бранилац да ли разумете питање господине Филићу? Када сте први пут тамо чули, било у Ловасу или било где или касније име Петроније?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А Петроније, па кад је дошо у Ловас и кад ме ошамарио, онда сам чуо.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Кад је то било?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То је било пред минско поље, то вече, ударио ме, прави шамар ми дао, чак је реко да сам прави човек кад нисам на његов ударац пао.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Рекли сте за њега да је четник, одакле Вам то сазнање?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како мислите?

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Па изјавили сте «Али ме је плъснуо четник који се звао Петроније».

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, јесте.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Одакле Вам сазнање да је четник?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он? Па добровољац, па дошо то јутро. Сви они, њих седамдесет који су дошли то јутро то су добровољци, сем наших који су били из села, њих смо знали.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Који «ваши»?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па наши, као што је Зораја, Тепавац, овај Крњајић, Воркапић један, други, трећи и тако. Они су из села.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Одакле Вам сазнање да је Петроније четник?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па да шта је већ четник. Они су рекли овако нама «Ви сви Хрвати сте усташе, а ми сви Срби смо четници», то су они сами себе оловили, нисмо ми.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Да ли можете да опишете како је изгледао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он?

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Плав, кратке косе, човек можда седамдесетпет кила, ту и тамо четрдесетих година.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Шта је имао обучено?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ону униформу, маскирну униформу, шарену.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Да ли је имао на глави нешто?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Имо је капу, а нисам сигуран је ли имао кокарду, то нисам сигуран. Иначе поједини су имали кокарде.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: А какву капу да ли знате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па војничку капу, ето једноставно речено.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Какву? Нисам Вас чула, ја Вас молим да кажете.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Војничку капу, а нисам видио је ли имо кокарду, а поједини су имали и кокарде чак.

Адв.БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Добро, хвала. Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље. Бранилаца нема.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Колко још има?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема више бранилаца, сад иду оптужени, господине Филићу. Хоћете ли да направимо паузу? Таман и да се сведок одмори.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Може.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес СЕ ПРЕКИДА у 11 часова и 53 минута и биће настављен у 12 часова и 15 минута.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес СЕ НАСТАВЉА у 12 часова и 28 минута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите, ко има питања? Оптужени Љубан Деветак.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добар дан.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добар дан.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Љубан Деветак Емануеле. Више бих волио да си данас дошао овде али хвала ти и за ово. Види ја нећу ништа да те питам у вези наоружавања, стремљења за самосталност Хрватске нити страха Срба од свега тога и њиховог одласка из Ловаса после 30.06.1991 године када није дозвољено да свадба Срба из Босне уђе у село по младу Амбринац Жаклину само зато што је младожења Србин.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Деветак, питање, немојте да причате оно што нећете да питате, него оно што ћете да питате.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ово за питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: И наравно других провокација Срба у аутобусу на путу за Борово на посао. Па Емануеле, питам те да ли ти је познато да Амбринац Антун није успео да исходи дозволу од команданта Маркице Грачанца иако су били добри пријатељи тог 30.06. да сватови из Босне дођу по његову кћерку?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја немам појма о томе.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реци ми молим те Емануеле, да ли је Ловашчанима Девчићу, Крњајићу, Радојчићу и покојном Милораду Воркапићу по твом мишљењу требао водич да би дошли из Товарника до Ловаса?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам. Ја мислим да им није требао, ал сам чуо да су имали.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ја те питам да ли ти је познато да су они рођени и одрасли у Ловасу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Знам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па шта мислиш ко је одрасто у Ловасу да ли зна пут за Товарник и обрнуто?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па шта да ти кажем, ја знам да они треба да знају, али сам чуо да су имали водича.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ја не спорим то, него те питам да ли мислиш да би они требали да знају тај пут?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па како да не, глупости.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Хвала, хвала. Спомињо си тог 10. тог лимара из Товарника, Маринковића, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да је он успео побећи до Мохова па да се јавио за тај напад?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, јесте.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Тако је.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реци ми молим те, да ли ти се јавио тога јутра и Пољак Дарко?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да ли си чуо да ли се некеме јавио?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Немам појма.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро. Реци ми молим те Емануеле, кад си ти изашо из тог притвора из те задружне радионице?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја сам био три дана у притвору.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Значи 10., 11., 12. и 13.?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро, и после си тога слушо мене на обраћању у Дому културе, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, јесте.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро. Тог дана 18. ујутро, да ли си запазио у оној кућици код мале капијице кад се излази из дворишта радионице некога да ту стоји?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро. Да ли си запазио присуство у оној бочној канцеларији где, говориш о том трему, па у продужетку је била једна канцеларија, је ли тако до улице?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да ли си запазио Римар Мирослава то јутро?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Нисам, него сам запазио код степеница Станимировића доктора.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро, нисам те то питао, после ћу те то питати. Јеси ли запазио Миљковић Милана?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не. Нисам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Не, ни њега. У једној изјави својој си рекао раније да сам ја тог јутра дошао на свршени чин.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ти ниси био први дан виђен, ја сам те тек видео други дан.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: 18. ујутру, тај други дан, си изјавио

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Други дан да, ти си ишо испред нас и реко си нам да ћемо ми ићи радити, брат виноград.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Не питам те то.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А онај твој старешина који је ишо иза тебе он је реко «Не, иду сви».

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Чуо сам те то, то те не питам, али си изјавио да сам ја дошао на свршен чин, односно после тих батина.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јеси.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Хвала.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јеси, био си тамо.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реци ми, да ли се сећаш 18. навече кад сте били смештени код доктора Качара у амбуланти.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да ли вас је обишао Милан Тепавац, Божо Девчић, неки Глумац из Шида по презимену и ја?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам. Ја не познам, нисам позно никог који је са стране, једино који су из села били.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па питам те тог 18. вече да ли си забележио, запамтио да су дошли да вас обиђу све Милан Тепавац, Божо Девчић и Љубан Деветак, тј. ја?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Немам појма Љубане.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Значи не знаш. Добро. Тај непознати што си рекао раније у својој изјави којег си описао подробно који је учествовао у твојој тучи, па си констатовао на крају да је то капетан Драган.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Немам појма.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Али си рекао да је то капетан Драган, јеси то чуо?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, не могу казати, ја нисам ни чуо за капетана Драгана док нисам видио преко телевизије.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, само моменат, где је то рекао? Ја нисам то нашла да је рекао. Можда сте нешто помешали господине Деветак има пуно изјава.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Он је описао човека, нисам помешао, описао је човека који је учествовао у тучи и рекао је да није Ловашчанин и да мисли да је капетан Драган.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А где је то описао, где је то рекао?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ја мислим код истражног судије да је то описао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја то нисам нашла, а ако Ви имате нешто реците страна и остало.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Није, није, него можда сам ја погрешно. Реци ми молим те, да ти се предочи фотографија тог човека из оног времена, да ли си га запамтио и да ли би га препознао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не бих, не бих, то је пуно времена прошло, осамнаест година.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реци ми молим те, то кад су вас постројили по два и излазили сте из дворишта те радионице задружне, јесте излазили?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Из дворишта, из дворишта, да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Јесте излазили кроз малу или кроз велику капију?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Кроз велику.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Кроз велику, а реци ми јеси запазио да је међу вама био и Лукетић Јосип и његов син?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, не знам. То не знам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро. Реци ми, Емануеле, да ли си ти икада чуо у Ловасу да сам ја био с неким у лошим односима, у некој већој замерци по било којој основи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, не.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Не.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, нисам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Занима ме твоје мишљење, ја да сам био у ситуацији, односно да сам могао да ли би вас пустио све из те задружне просторије, дворишта да идете кући?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, да си имо моћ можда би, а можда не би више тебе било.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Довољно, хвала. Е, сад ћу те питати за Станимировића. Реци ми, поред Станимировића да ли си видео и Воркапић Милорада, онај што је погинуо, на њега мислим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Молим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И он је тамо био.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Онај што је сам себе убио.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да, да. Реци ми, од ових што си побројо да су отишли из Ловаса два-три месеца прије напада на Ловас, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да ли можеш да набројиш чија жена и деца су остали у Ловасу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам јел су сви остали, али већина је остала и није им фалила длака с главе.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Питам за жене и децу.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Нико их није малтретирао. Једино ако су добровољно отишли, а нико их није тјеро да иду.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Чија жена, од тих побројаних, и деца су остали у Ловасу? Не питам за фамилију ширу.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Немам појма.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Знаш ли или не знаш?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Само знам да њима није никоме претито ништа да морају ићи, једино ако су отишли добровољно.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Емануеле, опрости, опрости молим те, можеш ли да одговориш чија су жена и деца од тих који су отишли из Ловаса остали у Ловасу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ево остала је Воркапићка, брицина кћер од овога.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Брицина кћер, није тачно, није тачно, али идемо даље. Значи не знаш.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Трндина је ошла с њим у шуму у добровољце.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: То је исто тачно, видиш ја не негирам што је тачно. Реци ми молим те, ти си пољопривредник практички од детињства, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: И знаш како се бере виноград?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не би знао.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Треба да има неки прибор где се грожђе одлаже и тако даље, је ли?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, нормало, треба нож, шкаре и посуда.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реци ми, кад је речено да се иде на брање винограда, јеси ти схватио брање или чишћење винограда?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Брање.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Брање.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: У то време је била сезона брања.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реци ми, знаш ли ти, претпостављам, не да препостављам, сигуран сам да знаш где је виноград у Ловасу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Није тамо сигурно тамо куд сте кренули?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, винограда има задруга и лево и десно.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Лево је на Чоту, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, а десно је горе код Матића винограда.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Матићев виноград и воћњак али то је далеко мање, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: У реду, да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реци ми по твојој спознаји, по твојој процени, које брдо доминира над центром села, Чот или Матићеви виногради? Са којег брда се може пуцати тамо где је задруга, где је школа и то?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Може и са једног и са другог, али је пуцано оданде од Римара па лијево, оданде је пуцано, а знаш ко је то пуцо, то су ваши пуцали, двојица-тројица, а ови онда припуцају по крову задружном, а кажу усташе пуцају, тако је било.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Које је брдо највишље у Ловасу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Које је брдо највишље у Ловасу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Највише?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Богати, ваљда Калварија.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Калварија, следеће које дође је ли Чот?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чот.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па следеће Матићев виноград, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, тако је.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: То сам те само питао, ништа друго. Значи ишли сте у погрешном правцу за чишћење.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, ето.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Имам две-три примедбе само на исказ сведока.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Види Емануеле, немам ја намеру да браним доктора Станимировића.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Јер на Жупанијском суду у Вуковару кад је сведочио против мене тако лоше о мени ни један Хрват из села Ловас није рекао, према томе стварно немам намеру али није тај дан био.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја га видио, не ја.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ово говорим истине ради.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Љубане, сви смо га видели, стоје код степеница.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: То је измишљање од Максе и Балић Бранке за доктора Станимировића, а ради се о нечем другом, а он је дошао у Ловас после погибије баш Воркапића, нешто је хтео да учини и ја га спречио и то је заиста кривично дело али нема везе са овим овде, то је једна примедба, а Воркапић Милорад је 17.-ог навече нестао из села. Види, овај, морам нешто стварно онако, ајде како год прихватиш пријатељски да ти кажем, много је хорског певања ко је долазио од вас мештана Ловаса који немате разлога да то прихватате. Прво, радите то ради заштите вођства, тј. Миласа, Цирбе и Рендулић Адама, њих да није било Ловас би прошао попут Илока и не би било толико невиних жртава у том селу, а да не говорим о томе све што говорите, много тога заправо што говорите говорите на штету хрватске државе, јел та тројка да је хтела они би војску пустили у село исто као Илочани, зато су и отишли у Илок да би се извукли. Реци ми молим те, извињавам се госпођо председнице, једно питање само, може се рећи да је примедба, Манојла.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Кажи.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ти си свестан човек и знаш да у истом дану не може човек бити на истом месту.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: То ће рећи, ако си био до 14. у затвору тамо где кажеш да си био, ниси мене мого слушати јер ја сам се обратио 11.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја сам тебе слушо, ја све могу цитирати шта си ти реко.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро, у реду.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А стани још нешта, да директор Ловаса није напустио задругу не би ти могао бити директор задруге.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Тако је.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Тако је, да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Види да ја признајем све што је истина, Манојла, извињавам се судија, стварно још једно питање. Реци ми молим те, ти колико сам разумео страдао си од метка?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, од метка и то од 7,6мм., 7,9 заправо.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро, од метка.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Од старе пушке.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да ли знаш осим тог покојног Краљевића што је скочио на мину, да ли је још неко страдао и погинуо од мине?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам, немам појма, већина је погинула од метка, а сад јел још ко од мине не знам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: А од вас рањених који сте били у болници и код доктора Качара у амбуланти.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Макса је од нагазне.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: То је друго, а сви други од меткова?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, ја ти кажем да је то све већина од метка.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље, ко има питања? Од оптужених?

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Добар дан. Господине Емануеле, данас си спомињао пред полицијском станицом да сам те ја зауставио и да сам ти нешто реко, да ли можеш да кажеш којег је то било датума?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам, јел знаш кад је то било, кад си био рањен, кад си био већ рањен то је онда било и још си ми реко «Јел нам ово све требало».

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: То је онда могло бити 22.12.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чујеш, ти си мени реко «Јел нам ово све требало».

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Јесам ли ти тад пружио руку и реко «Дал нам је ово све требало?».

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јеси, пружио си ми руку.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Хвала. Немам више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од оптужених, даље. Изволите.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добар дан господине Филићу.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добар дан.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Ја имам једино можда два питања за Вас само. Данас нико Вам није поставио питање у минском пољу кад сте били колико је пратња била од вас, вама иза леђа удаљена?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Нисмо се ми смели окретати.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добро. Да ли Вам је познато колика је површина била минирана?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Површина?

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Отприлике педесет ширине и једно стопедесет дужине.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Комплетна?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То и данас постоји, то се не ради, то се само одржава да је чисто.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Кажите ми је ли вам познато да ли је летњи пут миниран код Борово погона, десно што иде?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Пут? Милите пут?

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Да, да, летњи пут, није пут.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, ја то не знам, колко ја знам да није.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Не знате, добро. Кажите ми Илија Кресојевић је био, тако сте дали у изјави код истражног судије.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, он и Бува. Они су били иза и од њих једног сам добио метак зато што су само они имали пушке 7,9 мм старе, а ја сам добио тај метак.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добро, хвала. Кажите ми коју су функцију они обављали, ако можете онако на основу вашег закључка?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Знате како, ми смо ишли и они су казали «Ловци напред», ја сам се мало окренуо и њих двојицу видим.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Кажите ми да ли то могу да схватим да су они водили и војску и добровољце и вас до детелине?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Може бити.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Значи ли то да су они једним делом и командовали куда треба ићи, је ли тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, али од њих једног сам добио метак јер су само они имали старе пушке.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добро, то њих вијајте за тај метак. Хвала нема више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље. Оптужени Александар Николајидис.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Рекли сте да сте тај дан 10.10. да је одма одведен у ту задругу и да је био тамо три дана, одакле онда зна да је погинуло тог дана двадесетдвоје?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Двадесетједно је погинуло први дан.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Одакле знате то?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао, кад се зна ко је возио, мој брат возио, људи су ишли товарити четири њих, а он је теро трактор и возио.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Да ли сте Ви видели тог дана једног мртвог?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, ја нисам мого видит ради тога што сам ја био у притвору.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Па немојте онда да причате, овај, рекли сте то минско поље, пито Вас је неко овде ко је био поред Вас, рекли сте да не знате.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам ко је први био али трећи од мене је био овај Солаковић.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Па како сте се онда држали за руке?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим? За руке смо се морали држати.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: И нисте знали кога држите за руке, а знали сте ко је пети од Вас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А чујете, то је трема једноставно речено. Ниси знао у то време ни како се зовеш.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: То јутро кад је Цирба побегао, шта је имао од наоружања?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Колико сам чуо дедин «фловер».

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Тај Кризни штаб то је сеоски кризни штаб?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Кризни штаб који сте основали, то је сеоски?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, то је било њих дванаест.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: А је ли било Срба у том Кризном штабу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Срба је ли било у Кризном штабу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Колко ја знам да није.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Зашто?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Него су само Срби ишли на преговоре.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: А зашто није било Срба у Кризном штабу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Шта ће Срби у Кризном штабу кад Срби нападају.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Па штаб је основан пре напада.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Шта ће Срби кад су добровољци и поједини ошли три месеца прије из села да њима верујемо онда.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Па нису сви отишли из села добровољци.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, у шуму.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Па нису сви, набројали сте четири-пет, а рекли сте да је било четрдесет кућа српских, како ни из једне куће да нико није у Кризном штабу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Пази мало, њих четири-пет је ошло, а свега четрдесет кућа је српских било у Ловасу.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: И нису имали места у Кризном штабу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Филићу, сад ће Вам председник већа и чланови већа уколико имају питања постављати. Реци те ми, кажете оног првог дана је двадесетдвоје убијено и то сте чули од вашег брата који је скупљао лешеве?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је Ваш брат Ивица Филић?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли сте дошли до неког сазнања, било тих дана или наредних, како су ти људи страдали, тих двадесетдвоје?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па fino, потукли их с леђа. Одведе га у нечије двориште и с леђа га убије, ево код мене у улици тројица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли су ти људи пружали неки отпор, да ли је ту било неке борбе, на који начин, где су они то страдали? Шта Вам је Ивица рекао, где је скупио те лешеве?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: По подрумима, по двориштима, по гаражама, а знате шта су имали од наоружања шибице и цигарете.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, у вези страдања тих двадесетдвоје људи које Ви сте добили од брата информацију да су лешеве скупљени, реците ми да ли неке од тих људи сте Ви онога дана првог, значи кад се скупљате у задрузи и то описујете, да ли сте их видели у задрузи скупљене? Ви сте после сазнали и који су људи страдали, да ли су пре тог страдања били у задрузи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А не, они су убијени кад су ови кроз село ишли, њих нису могли покупити у задругу они су њих убили код куће. Они нису стигли до задруге.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми да ли знате Паву Ђаковића месара из Ловаса?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Знам, он је био у задрузи и речено му је «Ви можете ићи кући» и он отишо, још он нама се окрене и оде, кад након двадесет минута долази његов трактор и ауто-приколица, ја овима кажем Павишу су убили, «Ма нису», убили су га, убили су га код куће. Послали га кући да га убију, на пола дворишта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми, овај Стипе Мађаревић отац овог Мате Мађаревића.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли тај човек био тог дана у задрузи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, њега су довели код Микића у двориште и одма иза капије га убили, код мене у улици, код мене преко улице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ова Ваша сазнања, ово што ми сад причате за Стипу Мађаревића, одакле Вама то сазнање да су га довели тамо убили?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Има ко је видео, баба једна умрла сад, она видила кроз прозор кад су га увели у двориште и одма га убили иза капије. Исто као Ђуку Пољака и онога Кесера, одвели код мог братића у двориште и иза капије убили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја ћу Вас питати још за неке људе, с обзиром да Ви познајете доста тих људи, па ћете рећи суду да ли имате непосредних или било каквих посредних сазнања како су страдали. Знате ли Мирка Гргића, оног шумара из Товарника?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, он је убијен код Дане Бадањка у дворишту у кући.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле Вам то сазнање?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И Дане Бадањка жена и он, а син је погинуо на минском пољу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле Вам то сазнање везано за погибију Мирка, Данета Бадањка и његове жене?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па чуо сам од сина, зато што је син ишо са мном на минско поље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како им се зове тај син?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се зове њихов син?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Бадањак, Бадањак, не могу се сад сетити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли знате Мате Адамовића?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знате ли Мате Адамовића човека из Товарника?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао, био гостионичар годинама и он је убијен у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате ли нека сазнања и од кога како је он убијен?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Немам појма како је убијен, него је убијен у Ловасу, то ми његова кћерка рекла и зет, јер она је удата у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јер његова ћерка била тад кад је он убијен или како, је ли вам нешто причала?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, била је, онда је она иза тога отишла. Она је међу првима изашла из села.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми, знате ли ове Антуна и Анку Јовановић?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате ли неко сазнање везано за ове људе, како су они страдали?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Они су убијени, али ја не тврдим али сумњају да их је Тепавац убио, сусед преко пута, Тепавац Милан. Ја не могу то потврдити али људи сумњају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, Катарина Павличевић, знате ту жену?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао, па то ми суседа близу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли имате неких сазнања да ли је неко видео како је та Катарина страдала?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па сумња се ко је убио, а сад не можеш тврдити, сумња се да су је убили Воркапићи, суседи преко пута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је неко видео тај тренутак кад је она страдала? Молим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не могу то потврдити, тако се говори.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Значи немате неких сазнања од неког ко је то посматрао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми за овог Ђуку Пољака?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, он је убијен код мог братића у дворишту, он и Кесер Мато. Један је допратио и убио и вратио се назад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли то Вама неко причао да је гледао или како?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не причо, моја кћер је ишла са његовом ћерком у школу и кад се чуо пуцањ и после тога након пола сата она је отишла надопела се преко зида и погледала и каже, ови нису познали, она по одјећи познала ко је и онда су јавили жени и оцу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми да ли знате Јосипа Краљевића?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао. Ја прошо крај њега мртвог нисам га видио од страха. Он је код Андрије Мартиновића пред кућом убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте то Ви видели његов леш на улици или где?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли Ви видели његов леш тог дана?
Кажете прошли поред њега мртвог.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Био је, да, био је, али га ја нисам онда
видио, него сам га после видио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А кад сте га то после видели?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па можда након сат времена, а кад ме
овај пратио, нас пет, ја од страха нисам никуд гледо, лево, десно,
него само напред.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Објасните ми то како након сат времена, ја
колико сам разумела ви одлазите у задругу и тамо вас затварају?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, ишли смо по неке клупе још у салу
па смо се вратили под пратњом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли знате Алојза Бату Полића?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Кога?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Алојз Бата Полић?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте чули за њега нешто, како је он
страдао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја не знам како је он убијен, то не знам.
Знам да је убијен али не знам како.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Највероватније код куће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За Јосипа Пољака да ли имате неких
сазнања? Да ли знате ко је то прво?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Зна ко је, ја мислим да је и он код куће
убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То мислите, а да ли сте нешто ближе чули од
неког, од његове неке родбине, комшија, фамилије?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Нисам, нисам никад пито о томе,
незгодно мало питат, али ето.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми да ли знате Ивана Оструна?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао. Кажу да је он убијен у
кафићу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Вам то што кажете «кажу» неко прича
ко је то гледао или чуо или како?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па је неко је видио ваљда, каже у
кафићу је убијен. У ствари тамо је нађен мртав, јер мој брат је
ишо купит мртве, све мртве је он превезо, и оне са минског поља
и ове по селу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми за Драгутина Пејића, да ли знате ко је то?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он и његов зет Мија Божић су убијени код куће Ђолета Јовановића, то је недалеко од његове куће једно двеста метара. Значи нису их убили код куће, него су их одвели од куће и убили их.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли то Вама неко прича да су вођени од куће?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Тамо су нађени мртви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вам Ваш брат Ивица прича да их је ту нашао мртве?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, он зна све ди ко је био мртав.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми за овог Тому Сабљака званог Туна, Ви сте у Вашем исказу данас и помињали да је он нешто бежао па је убијен.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Рођа, он је бежо, он је аутом ишо према Опатовцу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И убили су га.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко то Вама прича ту причу да је бежао и да је убијен тамо према Опатовцу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не бежо, он је аутом ишо према Опатовцу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И нађен је убијен, а мој шогор је трактор ишо га довести.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који шогор? Ми не знамо како се зове.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Стјепан Пеулић, он је исто дао изјаву већ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми за овог Вида Кризманића, да ли знате тог човека?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао. Он је код куће убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кога Ви то чујете?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па само Вам говори, тамо ди је нађен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јесте ли чули нешто, он је ту нађен.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А његов син је убијен из притвора по гаражама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми како му се зове син?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не могу се сетити, то је млад дечко, 1966. годиште, Кризманић му је презиме, а име не могу се сад сетити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате неког Стјепана Пеића?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао. Њега су убили под шупом, стајао је човек иза трактора, иза приколице и они су упали унутра и вичу «Газда», он се јави и они га убију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко то Вама прича то што сад саопштавате суду?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па то је причала његова жена како су га убили, а ови који су ишли купити мртве знају ди су га нашли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми за овог Живка Антоловића.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То му је шогор, е сад, нисам сигуран да ли је он убијен од лаког наоружања или од гранате. Он је ишо из улице према својој кући, јер његова кућа је изван и ту је нађен мртав.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немате неких сазнања, ко Вама то каже? Ивица Вам каже да га је ту нашао мртвог, је ли Вам можда неко причао да ли га је?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, ту је нађен, ту је покупљен мртав.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Значи само.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Е сад, не зна се како је погинуо или од метка или од гранате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Филићу, Ви данас кад сте започели свој исказ рекли сте да је напад био 09.10.1991 године, јесте ли Ви сигурни да је то 09.-ог био напад или 10.-ог?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: 10.-ог, како сам мого рећи 09.-ог, кад је 10.-ог

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја сам Вас врло пажљиво пратила, па сте рекли 09., можда сте се збунили.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: 10.-ог сигурно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У вези ових Ваших навода да сте задржани у задрузи та прва три дана када сте саслушавани код судије Жупанијског суда у Вуковару 09.12.2003 године Ви сте помињали везано за то Ваше затварање у задрузи да су поједини људи били тучени и малтретирани од којих могу навести Паву Антоловића, Марка Филића, Јосипа Јовановића.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И Берислава Филића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И Марка Сабљака.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Мене занима.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И Ходака, Ходака Мату.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало, сачекајте, говоримо о првом затварању, она прва три дана кад сте били у оним канцеларијама како кажете застакљеним, па сте Ви, тако је бар унето у овом записнику од 09.12.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, Паву Антоловића су тукли још у хангару први дан кад смо били у дворишту, по дану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сте тад причали у Вуковару и помињете и Марка Филића и Јосипа Јовановића, па мене занима у вези овога да ли сте Ви то видели како су они тучени?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, па нисам видио Паву, одвели га у складиште унутра ди је затвор и тукли га. Само се чуло да јауче.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли га после враћају горе код вас у те канцеларије?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли после Паву Антоловића враћају у те канцеларије где сте ви били?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Него?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Није, пустили су га кући.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А како знате да је он тучен?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па зато што није био самном.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па зато што није био самном осто, сви они који нису с нама остали пуштени су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Баш зато што нисте били заједно одакле Вама сазнање да је Пава Антоловић тад тучен?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како нисмо били заједно, ми који смо били затворени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ноћу и то те дане, ми знамо који смо били, а он није био, у томе је ствар. Он је пуштен то предвече кући.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е па ја Вас управо питам одакле Вам сазнање да је Паво тучен? Ви сте затворени.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чуо сам кад је се деро, а видио сам кад су га одвели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, помињали сте неких дванаест лица која остадоше затворени у задрузи, па сте тих дванаест лица Ви видели ту негде 14., 15.10. кад их воде тамо од задруге према месном уреду.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, ја и Рес били у врата стајали, они су руке морали ставити иза главе, иза врата и тако су ишли један по један њих дванаест тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми, да ли је међу тих дванаест лица био Стипо Долачки? Да ли знате тог човека?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Знам, нисам сигуран, ја мислим да није био међу њима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли је Иван Видић био међу тих дванаест?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Који Иван?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Видић, и да ли знате Ивана Видића?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, он је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли знате неког Рудолфа Јонака?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате у сећању да ли је он био међу тих дванаест?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, њега су одвели код његовог зета у гаражу и тамо су га убили и онда су га са аутом на сајлу вукли до гробља и са лијеве стране кад се униђе у гробље ископала се рупа у круг и ту су га сахранили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли је тај Рудолф Јонак био затворен пре тога у задрузи кад сте били и Ви затворени?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте и дошла га жена тражити и ја сам већ био пуштен у то време и она каже «Јеси видио мог Руду», ја кажем нисам. Пита она онога који је био портир Седлар, јер они су заједно радили у задрузи, каже «Јеси ми Руду видио», каже нисам. Каже «Идем ја до милиције». Оде она, врати се назад, каже она «Није тамо». Ја кажем њој Ружо, иди кући, њега су убили и тако је и било и онда се установило, а има ко је видио да су га вукли са аутом на сајли тих двеста-тристо метара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли знате Алојза Кризманића?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не бих знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је тај човек био са Вама негде затворен у задрузи или било где?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, био је, а како је погинуо не знам, јер је на минском пољу нисам сигуран или је из притвора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми Зорана Кризманића да ли знате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Е па то је тај Зоран, Видин син, нисам се сетио имена, Зоран Кризманић, он је из притвора убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чији син?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Видин, Виде Кризманића син, то је тај што сте ме питали за име, Зоран Кризманић, он је из притвора убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где је он био, у ком притвору?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ту је био у притвору у овоме месном уреду у подруму, њих дванаест што је убијено одатле је разведено по гаражама, међу њима је био и он.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми, Ви код истражног судије нисте могли да се сетите Јосипа Јовановића, а спомињали сте га раније и у изјави датој хашким истражитељима и пред судијом у Вуковару спомињали сте тог Јосипа Јовановића.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, знам њега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ко је то?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Заједно смо били у притвору.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чији је то син?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јосип Јовановић и ја заједно били у притвору.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми чији је то син, тај Јосип Јовановић?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Антуна Јовановића, тог што је погинуо Антун и жена му погинула, од Антуна син.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Када сте саслушани код истражитеља Хашког тужилаштва Ви сте спомињали међу онима који су остали тамо у задрузи кад сте Ви пуштени да су били Кризманић Ђуро, Девчић Андрија, Сатлаг Францика, Дамњановић Марко, Павлић Жељко, Павлић Дарко и Јосип Јовановић.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И помињали сте и још неке, кажете дванаест је било.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Дванаест је било, али не можеш се све сјетити, али ови су били сви сигурно, та два брата Павлића и редом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, помињали сте да је неких, тога дана, значи сад враћамо се на ситуацију онога дана када сте кретали тамо према том винограду и тој детелини где је касније било минско поље, Ви сте помињали да су неки људи издвојени и тучени.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, тамо не кад смо ишли, него.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, рекли сте да је седам-осам људи било издвојено.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А прије тога, прије него што смо кренули.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, у дворишту, јесте.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чујте, прије него што смо кренули у дворишту су тучени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли можете да набројите који су то људи тучени? Да ли имате у сећању?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То је био Ходак Мато, Филић Марко, Сабљак Марко, Берислав Филић, Балић Лука, ето, можда још који.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви видели на који начин су они тучени?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Видио сам. Тучени су пушкама по раменима, бејзбол палицама, ногама, рукама, свакако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко то туче ове људе? Да ли Ви разазнајете који то њих туку?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Четници.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кога то сматрате четницима?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Срби сами за себе кажу да су они четници, а да су сви Хрвати усташе, довољно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми, да ли те људе који туку Ви знате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ето ко је био тамо, Петроније је био главни што се тога тиче и остали, а њега сам позна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ове друге који туку да ли знате неког?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте и истражном судији и истражитељима Хашког тужилаштва у вези ове ситуације рекли да је Љубан Деветак био ту, показао је на људе које су тукли и казао «Ваши пријатељи ће ићи тражити људе који се крију».

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Није точно. Љубан није био кад су они тучени, него је Љубан иза тога дошо и реко је да ћемо ми ићи

брати виноград, а за оне није реко куд ће ићи, а тај исти старешина који је био иза њега је реко «Иду сви», а Љубан није био кад су њих тукли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е управо Вас ја сад ту враћам на ово с обзиром да сте и истражитељима Хашког тужилаштва и истражном судији кад сте били у Београду рекли да је Љубан показао на људе које су тукли и казао «Ваши пријатељи ће ићи тражити људе који се крију».

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, али су они прије тучени него што је он дошо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ја Вас и не питам то да ли је Љубан био присутан кад су тучени, него да ли је ово рекао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли сте ту у том дворишту видели Петра, Анте и Ђуку Лукетића и уопште да ли знате те људе?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесам. Ми смо били на клупама сједили прије него што ћемо се постројит, а они нису били ту. Они су били код кума њиховог да их заштити Боже Девчића у подруму и фино су отишли тамо по њих и довели сву тројицу и тукли их пред нама као марву, срамота, два сина и оца и одвели их у цркву и потукли их, у гробљанску цркву.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, ових дванаест који су били заточени тамо у задрузи, па после их Ви видите да се премештају тамо у месни уред.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, то сам особно видио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли су ти људи били тога дана у задрузи пре кретања на минско поље? Да ли су били у дворишту задруге? Значи ове које спомињете.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, пазите мало, не, нису били, пазите, они су прије одведени тамо него што смо ми на минско поље ишли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да ли су они тога дана били са вама у том простору?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, не, они су били затворени тамо у подруму, они су били у подруму.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, помињали сте да су неке куће паљене па сте истражном судији помињали да је то било нешто касније, да ли имате Ви сазнање, да ли сте видели онога дана,

првог дана значи кад је био напад, да су тад неке куће запаљене? Док сте пролазили тамо, ишли сте према задрузи и тако даље.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, запаљена је кућа Амалије Мартиновић, Мартиновић Звонка и редом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало сачекајте, орјентишите се на тај први дан, значи тај 10.10.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па први дан, први дан, ми смо били у дворишту и оно се димило, њена кућа горела, то ми сестричина, иза куће одма од задруге.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чије су? Значи Амалије Мартиновић, коју сте још?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Звонка Мартиновића, то сам видио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, помињали сте неког Јосипа Оструна кад сте ишли тамо према тој детелини.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Помињали сте да је нешто носио са собом, да му је неко рекао.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Носио је крух и један од тих који су нас пратили каже «Баци то, неће ти требати».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, онога дана када улазите у простор задруге 17.10.1991 године, ко је вас ту уводио у тај простор задруге? Кажете ту вас уводе, претресају нешто, ко је то уводио вас?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, добровољци су нас уводили, рекли су један по један у колону и морали смо руке ставит на онај руб од оне стражаре и пипали су нас да не би имали ко наоружање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми ови људи које ви називате «Ваљевци» ова војска, да ли су они учествовали у том вашем увођењу у простор задруге?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, они нису били тамо, они не. Они су отишли према горе, према месном уреду, они нису уопће долазили овамо према задрузи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми овога дана када излазите из задруге, значи кад сте кренули тамо, ко вас ту постројава испред задруге пре кретања на то минско поље и на ту детелину? Ко врши то постројавање?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Тај који је с нама командовао, Саша. Рекли су у колону по два, и ми смо формирали колону и они су формирали колону покрај нас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли ови Ваљевци учествују у томе?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не у томе, они су учествовали само у пуцању на минском пољу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, господине Филићу, да ли је по селу примећено, ви сте значи три дана били затворени после сте се кретали, неко плакатирано задње упозорење грађанима? Нешто, неки плакат, јесте приметили тако нешто?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, ја то видио нисам, не. Него знате шта сам видио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: На појединим кућама нацртане крижеве, кажу да је то било обиљежено која кућа да се пали, то сам видио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми у вези ових сад ваших навода мало пре што сам Вас питала да ови Ваљевци нису учествовали у том постројавању испред задруге.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте истражном судији на страни 13 и 14 записника из истраге рекли да је војска из Ваљева јесте вас ту постројавала.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, постројавала, не разумете ме, друго је постројавање, а друго је бити постројен. Они су покрај нас ишли, њих је Саша постројавао као и нас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јел ме разумете?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Разумела сам.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Друго је бит постројен, а друго је постројавати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, само да то појаснимо јер тако је било код истражног судије.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, на питање једног од бранилаца овде помињали сте да сте Ви остварили инвалидску пензију, војну, да ли сте Ви били неки учесник у рату?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не. Добио сам на конту тјелесног оштећења сам добио то, код доктора сам ишо, имам документацију сву, чак сам добио из Митровице отпусницу пише шта је било и редом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, истражном судији сте помињали у истрази да је сестрин муж погинуо на минском пољу, како се зове тај човек?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, Штрангаревић Славко, 1957 годиште.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли још неко од Ваших погинуо на минском пољу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: На минском пољу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, од родбине Ваше?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Студирам сада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Није од моје родбине нико погинуо више, он, него од моје жене сестричина је после након две године убијена и њена кћер од осамнаест година, након две године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ми не знамо ко је Ваше жене сестричина, реците нам име и презиме.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Филић Јозефина, рођена Штрангаревић и та њена сестричина је рођена Штрангаревић, а удата Ковачевић. Она је убијена и кћер након две године, су остале у селу и убијене, то Љубан зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, Ви сте овде помињали да сте тамо и били на том минском пољу, кажете нека два официра су била.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, наишла случајно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Баш два?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да нису они наишли ми би били сви потучени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли Ви сигурни да су то два официра?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте. Један је био назад, један напред и имали су возача и чак сам чуо кад овај који.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте се удаљавати од микрофона, ближе микрофон.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Реко возачу «Немој да ми више никог возиш са собом», то је реко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, с обзиром да је овде саслушан и сведок Томисла Шелебај, такође ваш мештанин који је преживео ове догађаје и на минском пољу, он помиње да је учествовао у скупљању тих тела са минског поља и каже да је ту било неких седамнаест лешева.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам, сви говоре двадесетдва.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта то значи «сви говоре двадесетдва», он помиње неких седамнаест, он је човек учествовао у купљењу лешева и спомиње.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Госпођо, не може бити тако, четрнаест рањено, двадесетједан погинуо и седамнаест остало који нису рањени, то је педесетједан, а сад Ви рачунајте ако знате математику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми, пошто је тај Томислав Шелебај помињао неке људе да нису ни стигли до минског поља.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Само један.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Бођанац Бошко, њега су убили десет метара прије минског поља, искрварио је, није могао даље и овај га убио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, он помиње још неке који су пре тога остали у задрузи, нису стигли до минског поља, а касније су њихова тела.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: А да, осто је у задрузи, он је исто убоден, Ђаковић Иван и Марин Маџаревић је избоден, њега су возили у болницу и ми кад смо лежали рањени, њега су већ назад возили, тако да њих два нису ишли на минско поље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми да ли је неко остао у простору задруге, а да није више жив, а није ишао на минско поље?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па ево, та тројица Лукетића, два брата и отац.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Томислав Шелебај помиње неко лице Антуна Пањика да није стигао до минског поља.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Кога?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Антун Пањик, да ли знате тог човека?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Онда Берислав Филић?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је био на минском пољу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Берислав Филић?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Био на минском пољу, али није рањен, него је он прије минског поља претучен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е па тај Берислав Филић помиње да није био на минском пољу, а каже да је неки Лука Балић толико претучен

тамо у том простору у кухињи да није, по његовим неким сазнањима, Лука Балић није ни стигао до минског поља.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како није стигао, ди је онда убијен, убијен на минском пољу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли Ви сигурни за Луку Балића да је био на минском пољу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, убијен на минском пољу, Лука Балић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли га видели?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не би видио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате где је Лука стајао тамо?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не могу знат точно, али кад сам ишо одозго иза њих мртвих видио сам и мог шурака и три Сабљака, два брата рођена и братића и редом, видио сам ал сам мислио да нису мртви, они лежу, али они су били мртви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли имате у сећању шта су на главама имали ови војници из Ваљева који су тамо ишли са вама до тог минског поља?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Они који су на минско поље ишли с нама?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да. Шта су имали?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Имали титовке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Титовке. Реците ми, да ли сте приметили да је неко од њих имао неке шлемове на главама?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не. То нисам приметио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, када помињете ту ситуацију на минском пољу и кажете командовао неки Саша, реците ми да ли је команда долазила од једног лица или од више лица или како је то изгледало, та команда тамо?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чујете, ја се чудим, ја немам појма откуд је он с нама и командовао. На пример, ја нисам видио да је он неке чиновне уопће имо, млад човек, а ето он је нас водио на минско поље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте тамо том приликом када се све то дешава приметили да је рањен неко од те војске после те експлозије и тих дешавања?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте приметили да је било ко рањен од те војске?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Имају ли чланови већа питања?

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Само једно питање. Ви сте помињали тог Петронија, па само да Вас питам, да ли је био један Петроније или је можда још неки добровољац се звао Петроније?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, један Петроније је био, један једини и један Коста, то су били.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: А тај други?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Коста и Петроније.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Коста. Хвала.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Коста и Петроније, то су били најгори.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Хвала.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли сте Ви у Ловасу који сте остали, мештани у Ловасу, очекивали напад негде 08.-ог, 09.-ог, да ли сте очекивали напад на Ловас од стране српских снага? Да ли сте знали да предстоји тај напад?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не. Ја се нисам бојо, ја сам реко нећу никуд бежати, нећу ићи у Илок, ја ћу остати код куће, ако ће ме убити нек ме убију на мом прагу и осто сам код куће.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли сте знали, с обзиром да су пар месеци пре тога војно способни Срби напустили село, да ли сте знали из ког разлога су они напустили село?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесмо, јесмо, знали смо.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А који је то био разлог?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како мислите који разлог?

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Зашто су они напустили село?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Они су ошли у добровољце, ошли су прво у шуму на обуку, у добровољце су ошли и ми смо знали да ће они напасти село, а нисмо знали да ће та наша хваљена Југословенска ЈНА помоћи четницима да се бору, а они да су се борили пешадијским наоружањем они би сви изгинули јер их је мањина.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Колико сте ноћи, заправо јутра, 10.-ог ујутру у пет сати кажете да сте добили обавештење да ће село бити нападнуто, колико сте кућа успели да обавестите?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Обавестили смо рубне, који су на крају села около, зато што смо обавештени да је село опкољено па смо обавештавали људе да не би бјежали јер би их потукли.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Колико је то укупно било кућа да сте обавестили, на пример, пет, десет?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, ево на пример, обавестио сам код Штрангаревића, па код овога Јовановића, па код Туне Видића, од Билог оца, па онда код овога Златка Туркаља, редом рубне куће обавештавали.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: У реду, а након напада на село, да ли сте Ви знали ко је у селу представљао власт, да ли сте знали да је неко организовао неку власт и ко је за вас био власт у селу након напада?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Након напада?

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Љубан Деветак.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А још неко од неких других људи који је са њим радио, да ли је још неко представљао власт?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па његов нећак био начелник милиције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се зове?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Девчић. Девчић Милан.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли знате коју је дужност обављао Милан Радојчић?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја не знам шта је он био, он је мене испитиво, он и Божа Девчић и Тепавац Милан, а какву је он функцију вршио појма немам.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро. У истрази сте помињали једно лице Звонимир Мартиновић, да ли бисте могли да нам опишете ту ситуацију коју сте у истрази помињали? Један разговор са њим.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, Звонка Мартиновића су одвели, то је била полиција њихова, бијеле опасаче су имали у кућу Францишковића, то је недалеко од центра и наводно да су га тамо мучили и убили.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Кажите, у истрази помињете да Вам он у једној ситуацији каже «убиће ме, убиће ме», а од кога?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Е то је било, он је, њега су, наредили му да иде редит људе који ће возит дрва из шуме, то је била недеља у подне и он је дошо код мене и плако је и каже мени да морам ићи возит дрва, ја кажем не могу, ево трактор и ево камион али ја не могу вози. Он каже «Мене ће убит», ја кажем неће, а он је волио попит вина, попио је можда два деци, не два деци, од чаше од два деци пола и оставио и након два дана су га убили.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли Вам је он том приликом помињао од кога је он добио тај налог да обилази куће и каже ко ће шта радити?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Е ја не знам ко је њему наредио да иде редит људе да иду возит дрва, то не знам ко је, него је он само ишао наређиват, на пример ти и ти идеш сутра ујутру у седам сати возит дрва из шуме, а ја не знам ко је њему наредио.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Можете ли да опишете особу која је командовала постројавању мештана пре одласка на минско поље и постројавања ових осталих војника, можете ли да опишете тог Сашу за кога кажете да је командовао том акцијом?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Шта да Вам кажем, то је човек негде двадесетпет – двадесетосам година, танак, црн, ето, тако, али он је био у униформи СМБ као што су имали ови који су после дошли чувати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само ближе микрофону, господине Филићу.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро. Кажите ми, након рањавања на минском пољу Ви и остали сте одвежени у болницу у Шиду, да ли вам је тамо пружена медицинска помоћ?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, јесте. Добио сам ињекцију, превијено ми је, метнут ми је дрен да то изађе напоље и тако, али су само установили каже овако пише у отпусници «Рањен, минагелер», а након четири године у Ријеци су ми извадили метак и то ди, рањен сам у дебело месо, а с леве стране испод лопатице ми извађен метак, након четири године.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро. Хвала, немам више питања. Хвала Вам.

НАТАША КАНДИЋ: Добар дан. Ја сам Наташа Кандић, ја ћу неколико питања само да Вас питам. Да ли Ви знате ко је позвао Вашег брата и дао му тај задатак да он прикупља тела оних који су убијени?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Продановић, Продановић.

НАТАША КАНДИЋ: Буро?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, а кад је дотеро трактор пред месни уред онда му је Трнда такозвани, Воркапић Милан реко «Куд ти идеш», каже идем возит мртве, каже «Ко ти наредио», каже Продановић, каже «Ти то ниси заслужио», али ипак је моро ићи.

НАТАША КАНДИЋ: Кажите ми, да ли имате сазнање од њега да ли је он одвозио та тела и на место сахране, на гробље?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, то је био канал багером ископан и он је теро трактор покрај канала, он није истоваро, он је само теро трактор, а четворица су истоварали мртве.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли знате да ли су породице присуствовале сахранама, том укопавању?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не. Нико није смео мрднути.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли знате, да ли сте сазнали, чули је ли било смртних случајева Срба у то време?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, ни један, нек Љубан каже јел који погинуо, само тај сам себе што је убио.

НАТАША КАНДИЋ: Тај што је самог себе. Да ли је била његова сахрана у селу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, чак су и Хрватице ишле на сахрану.

НАТАША КАНДИЋ: Молим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чак су и Хрватице ишле на сахрану.

НАТАША КАНДИЋ: Је ли његова породица била на сахрани?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па била у селу и жена и дјеца и отац и матер и сви.

НАТАША КАНДИЋ: Само нам то објасните, да ли су се људи Хрвати плашили да оду на сахране или је постојало, неко је рекао да се те сахране обављају тако што се убијени људи укопају и нема породице?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, они су то тајно укопали.

НАТАША КАНДИЋ: Молим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То је био полицијски сат цео дан кад се то возило, нико није смео да види ди товаре и кога товаре.

НАТАША КАНДИЋ: Рекли сте нам да је у вашој улици био Зораја и да Вам је рекао одмах да ставите пешкир, да је то знак да је кућа прегледана, да ли сте видели или имате сазнања да је и на неким другим кућама било белог платна, пешкира?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, јесте, али на хрватским, не на српским.

НАТАША КАНДИЋ: А како то знате?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па зато што сам видио. Ја сам моро терати трактор са белом крпом напред, а Ловрић, Србин, није моро, он је теро трактор у униформи без крпе.

НАТАША КАНДИЋ: Код истражног судије и хашким истражитељима сте Ви описивали шта се догађа то пре одласка на минско поље, кажете да је неко прочитао списак оних који су остали на клупама, ја питам да ли имате сазнање ко је правио тај списак?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То су ноћу при батерији писали списак, један је био писо, а овај други је њега звао «кум», тај који је писо имо је траку око главе свезану, а не знам како се звао.

НАТАША КАНДИЋ: Ко му је говорио? Је ли тај што је имао траку је ли он мештанин?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, они су непознати за нас, они су добровољци.

НАТАША КАНДИЋ: А ко му је давао имена?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па пито ме, дође код мене и пита како се зовеш.

НАТАША КАНДИЋ: Да, да, али како је, је ли то хоћете да кажете да је он сам правио ту селекцију да једни остају, а да други?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јел не разумете шта Вам кажем? Ишо од једног до другог, њих двојица и писали имена и презимена.

НАТАША КАНДИЋ: Свих?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И онда су ујутро одвојили неке и претукли и после нас све водили на минско поље.

НАТАША КАНДИЋ: Добро, а ко је ујутру одвојио? Ко је вршио одвајање?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па они који су тукли, којег је хтео тући изведе га из строја и туче га, као да је то била власт.

НАТАША КАНДИЋ: Не, ја покушавам да Вас питам да ли је ту било неког критеријума на основу тога ко остаје, а ко је у групи за батињање, а ко одлази у минско поље, односно у претрес?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Можда је и било.

НАТАША КАНДИЋ: Молим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Можда је и било, знате зашто, ја ћу Вам једно касти, наш који је био председник ХДЗ-а он је снимке оставио поједине у свом стану и то су они видели и таман ти исти који су претучени то су ти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле ово знате господине Филићу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад што причате да је тај председник ХДЗ-а оставио те снимке?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па чули смо да су нашли то код њега у стану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кога?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То су рекли четници да су нашли све код њега у стану снимке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кога сте то чули?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па од њих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Којих њих?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па од Срба, не од Хрвата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли од ових мештана или од добровољаца?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не од мештана, од оних који су за нас непознати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од ових непознатих.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Само су изгледа неке ствари казали, чак су неки казали да су знали да је то у Ловасу што је да не би опће био напад на Ловас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јер је навикано да у Ловасу има тисућу наоружања.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли знате да међу онима који су страдали на минском пољу има оних који су се налазили на тим видео снимцима?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

НАТАША КАНДИЋ: Наведите нам неког.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, као што је Сабљак Марко, Сабљак Иван и редом.

НАТАША КАНДИЋ: Није се чуло, ако можете на микрофон.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Сабљак Марко, Сабљак Иван и поједини још.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је то онда овај, мислите да и ови нису мештани, да су они лако могли да на основу тог снимка, врше одвајање људи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

НАТАША КАНДИЋ: Хтела сам још нешто да Вас питам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У вези овога, мене занима у тој задрузи када је вршено то одвајање, да ли је то било читање по неком списку ових који ће бити тучени, а ови други остају да седе, или како је то било господине Филићу?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, то је било тако, он код кога је дошао, дотични тај који је тукао, ухвати га за руке, изведе га из строја и туче га, други ухвати другог редом и то већином су тучени они који су били десно. Ми који смо били ближе капији, ми нисмо, него они који су били десно према крају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У реду.

НАТАША КАНДИЋ: Е сада, још нешто да Вас питам, ко каже да ти који су издвојени, ти који нису тучени, да ће они добити посао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, Љубан је рекао да ћемо ићи радити.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли он то каже на основу тога што непосредно види те људе које неко други је издвојио, да ли разумете?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Људе је издвојио онај ко их је тукао. Ја Вас ако издвојим, ја Вас тучем, једноставно. Није то било речено, ти и ти, него ко је кога ухватио, претукао и готово.

НАТАША КАНДИЋ: Али ту се налази и Ваш брат, јел тако?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Мој брат је издвојен још увек је пре минског поља, где га је издвојио Љубан.

НАТАША КАНДИЋ: Када, када пре минског поља, када?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: 17.-ог, 17.-ог увече и није.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је још, да ли сте видели да ли је још неко издвојен 17.-ог увече?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, знате колико, можда петнаестак и били су спавали, лежали су на поду код Мирка Милића јер им нису дали кући.

НАТАША КАНДИЋ: Е сада само, овај, још нешто. Тог јутра, значи 18.-ог ујутру, то пред одлазак, када, да ли то док сте у дворишту док је то издвајање, батинање, да ли се неко помиње или да ли Ви чујете од некога да помиње детелину?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, нико ништа није помињао, ни минско поље. Па, не би ми ишли, нека нас потуку у дворишту, не би ишли на минско поље.

НАТАША КАНДИЋ: Ко каже тада да идете у виноград, јел каже неко?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Љубан каже да идемо радити, каже, идемо брати виноград.

НАТАША КАНДИЋ: А сада поново, то Вас је и председница већа питала, ако Деветак каже идете у виноград да радите, да ли он каже ово што Ви кажете хашким истражитељима да ови други иду

да траже оне људе који се крију, то је ваљда они који пуцају као наводно?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Тако је, јесте.

НАТАША КАНДИЋ: Значи, он каже и једно и друго?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

НАТАША КАНДИЋ: Да ви идете у виноград?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Али онај који је иза њега, каже, «не, иду сви» и онда смо се формирали у колоне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, само ја да се умешам овде код овога, када каже Љубан да идете тамо брати виноград, да ли сте Ви нешто ту питали, како ћете да идете да берете када немате ово што сте причали да је иначе потребно за бербу грожђа?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Откуд ми знамо, прави газда спреми алат и све што треба, откуд ми знамо да ли је приколица отишла до винограда или не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

НАТАША КАНДИЋ: Хтела сам само да Вас питам, када иде та колона и Ви помињете тог једног, неког Сашу који, јел тако, је главни он, а да ли?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Он је био главни за нас.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли има неког ту официра када крећете, ево сада крећете да ли има официра?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ми нисмо видели официре, само ова два што су највише улазила унутра.

НАТАША КАНДИЋ: А док идете, Ви помињете да Бошко Бођанац није могао више?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, да.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли сте Ви видели шта се догађа са њим или само чули рафал?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Је, па ја сам се окренуо, човек лежи, он пуца у њега, па ја био можда десет метара.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли сте видели тог ко пуца у њега?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Померате се од микрофона, молим Вас, јер све што се померите и причате мимо тога, не улази у записник.

НАТАША КАНДИЋ: Кажите ми, да ли сте Ви видели тог ко пуца у њега?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесам, али га не познам.

НАТАША КАНДИЋ: Не познајете?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Пуцао, појединац пуцао у њега из пиштоља.

НАТАША КАНДИЋ: Само још да Вас питам око тих, када се први пут чује за задатак да треба разминирати мине?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Када смо дошли на минско поље.

НАТАША КАНДИЋ: Када сте дошли поред детелине?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, јер у детелини су биле мине. Када смо тамо дошли, одмах нам је рекао да је то минско поље, да су то усташе поставиле и да морамо разминирати.

НАТАША КАНДИЋ: Само још једном да разјаснимо, значи, Ви лично нисте знали пре тога да Вас воде да разминирате минско поље?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, ми би бежали, нека нас потуку, ми би бежали да смо знали, да ћемо ићи у минско поље.

НАТАША КАНДИЋ: И само, још ово, када је, када Ви кажете, овај, Иван Краљевић је, после сте чули да је он намерно активирао ту мину.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да, Иван Краљевић и када је та мина активирана, онда се пуцало, онда смо рањени и поубијани. То је било то. Више није било после пуцања.

НАТАША КАНДИЋ: А кажите ми, зашто би Иван Краљевић намерно?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Немам појма, вероватно је човек мислио нећемо остати живи.

НАТАША КАНДИЋ: Он је чуо и ово, молим Вас, и ово је све, они су о томе причали као што су причали о овоме, да је он намерно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало сачекајте. Господине Филићу, од кога Ви то чујете да је Иван Краљевић то намерно учинио?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, они који су били покрај њега су казали, он је намерно то активирао, није хтео да се разминира, него је активирао. И када је он активирао једну мину, онда се пуцало и онда смо рањени и онда су ови потучени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате у сећању који су то људи били покрај њега?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам, то бих се морао распитати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

НАТАША КАНДИЋ: Само да Вас питам, када је, овај, Ви кажете «онда је почело да се пуца», да ли неко, да ли онако сви почињу,

свако почиње да пуца или је то на неки начин организовано? Да ли неко можда даје наредбу за пуцање?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, госпођо, па ми смо одведени да нас потуку.

НАТАША КАНДИЋ: Не чујемо, приближите се.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ми смо одведени да нас потуку, ми смо случајно остали живи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, господине Филићу, реците да ли сте Ви чули неку наредбу за пуцање?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте чули да неко тамо наређује пуцање?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, не, њима је све издиктирано, јер пре него што су кренули то да раде, они су ишли за нама да нас поубијају, једноставно, нема ту команде више, то је била распуштена банда.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је то пуцање, да ли се одједном чује више пуцњева?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Госпођо, као у правом рату, једноставно речено и то рафално.

НАТАША КАНДИЋ: Само још ово питање, да ли пуцњава траје у тренутку када стиже тај официр који долази?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, не.

НАТАША КАНДИЋ: Молим?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Престала је пуцњава и још.

НАТАША КАНДИЋ: А како престаје та пуцњава?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Још смо ми два реда мина разминирали, онда су они стигли.

НАТАША КАНДИЋ: Добро, само питање, како престаје пуцњава, да ли неко каже, доста или су све испуцали или не знам, неки трећи разлог?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Чуо нисам, али су они пуцали, престали и даље нам Саша говори ко може да дође према средини, да даље разминирамо. И још смо два реда разминирали. Онда су наишле војне старешине и онда су нас дигли.

НАТАША КАНДИЋ: А сада, у том другом разминирању, ко учествује, да ли само ви Хрвати или?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Они који нису рањени и они који су се могли кретати, а они мртви леже, остали су.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је било наставка тог разминурања након доласка тог официра?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, официр када је наишао, он је рекао «шта цивили раде на минском пољу», то сам чуо, шта је њему Саша одговорио, то не знам, али су они отишли и он је нас дигао, да се дигнемо и да дођемо на пут ко може, а ко не може, нека му помогне онај ко може, а они мртви су остали доле.

НАТАША КАНДИЋ: Добро, само да Вас питам, да ли је након што сте били у болници или вратили се, да ли је неко дошао да од Вас узме изјаву, да пита, шта се то догодило да?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не, то никога није било брига.

НАТАША КАНДИЋ: Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли тужилац има додатних питања? Нема. Да ли је, видим да се слажете, да ли имате неких питања?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја?

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Имала бих везано за питање које је поставио оптужени Крњајић, па мислим да је остало нејасно о ком се периоду ради, ако могу само кратко два питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Речено је.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Рекао је, децембар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А претходно сте говорили о неким из Илока који су дошли. Када су они дошли?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је тужилац сагласан да се даље постављају питања, јер према овом новом ЗКП-у, допунска питања.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Не, нисам сагласан, јер пре свега и питања која су постављена су већ била и одговорено је на њих, а ако ћемо се држати неке процедуре како стоји у ЗКП-у, можемо да се држимо и да се не држимо, можемо се договорити да се не држимо процедуре, а онда важи за све и за убудуће, а овако више не може.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Судија, само дозволите, обзиром да је поменут XII месец, кога сада није било у исказима, онда је врло битно да, а потврдио је да је тада видео Крњајића, мислим да је само битно да кратко каже, ко је претходно био, јер је поменуо у данашњем казивању неке из Илока који су дошли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја уопште не знам како гласи Ваше питање?

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Моје питање је, ко су ти из Илока који су дошли и када су дошли?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Везано за?

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Зато што је сада променио исказ да је, односно не променио, него је потврдио да је Крњајића видео у децембру.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па?

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: У децембру је тражио пропуснице и Крњајић га је водио код Девчића, из тог разлога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сада гласи питање?

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Питање је, ко су ти из Илока који су дошли и када су дошли, јер у казивању је рекао да тада више није био главни Девчић, јер су дошли ови из Илока.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците, господине Филићу у вези ових Ваших навода да у децембру су дошли неки из Илока који су, шта, главни у полицији, ја сам тако разумела?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Појасните то мало.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Био је Девчић шеф милиције, онда наводно то када смо ми претучени, 22.12., да је био други шеф полиције кога нисмо знали и он је био у Илоку и ови су нас претукли, везали, овамо, онамо и када се он вратио, он је рекао да су нас смели тући и испитивати ко је имао оружје, јел ми имамо оружје и за неке ствари, а да нису требали направити то што су направили од нас. А он да није дошао, они су рекли, возе нас на бријање у Шид, а они би нас водили до шуме, па би нас превили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, у реду, можете да седнете.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Да ли могу само још једно, судија, извините, мислим да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тужилац се не саглашава, врло кратко поставите.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Врло кратко, да ли је у X месецу икада био у станици милиције, само кратко?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ни мене не питају да ли се саглашавам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Налићу, нисте добили реч, не знам зашто добацујете. Изволите.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Да ли је у X месецу био у станици милиције било када?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте у Х месецу били у станици полиције? Господине Филићу, Вама је упућено питање, да ли сте у Х месецу били у станици полиције?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ишао сам у станицу да ми дају документе пошто су ми све узели и нисам ни стигао у станицу, него сам на улици причао са Крњајићем и нисам добио никакве документе, пошто су рекли да ништа немају, ни новац, ни документе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Хвала Вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само још једно питање, реците ми, да ли је онога дана када тамо улазите у задругу или унутра или било где пре одласка на минско поље, да ли Вам је неко тражио и узимао неки новац?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Новац?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ма, све су ми узели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то узео Вам новац?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Узео ми сувозач Воркапић Милана, када су улазили у Шид.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не чује се.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: У Дому здравља у Шиду ми је све узео, цео новчаник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Вам је у простору задруге узет неки новац да Вас је неко претресао?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, купљен је, ишао је један наш у капу купио и ту сам дао, али нисам дао све.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте видели, ко је тај новац узео?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, они, па нисам ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате персонално, ко је то учинио?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја не знам ко је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми, овај Јосип Туркаљ млађи, да ли је тај човек имао неке непријатности у дворишту задруге, да га је неко шишао или да је нешто слично?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ма, секао му је косу, имао је дугу, са бајонетом. Онда је брицу звао да га брица шиша.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то радио, да ли сте Ви видели?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, јесам, само не знам, не знам ко је, један од добровољаца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, у реду.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Госпођо председавајућа, ја заиста ни у једном тренутку нисам желео да будем неучтив, него се просто ради о томе, када је ступио нови ЗКП на снагу, збиља у члану пише да на крају питања може постављати тужилац поново, али нигде не пише да ми не можемо постављати. То је ствар суда да ли ће да нам дозволи, ја сам тако разумео, јер суд руководи поступком и ја не бих постављао питања која су била у било ком до сада исказу окривљеног. Ако дозволите, ја бих поставио три до четири питања која су проистекла из данашњих његових одговора, али након тога што сам ја имао прилике да га питам. Када ћемо моћи да проверимо те ствари, ако се овако круто тумачи ЗКП; ја не знам, па Вас молим да ме поучите, да ли му могу сада да поставим та три, четири питања?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хајдете, само кратко и на неке битне ствари, да не бисмо, пошто имамо времена, у пола три морамо да напустимо судницу.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Данас је сведок изјавио да су, господине Филићу, Градимир Налић, бранилац Милана Радојчића, данас сте изјавили да је, да су ови који су дошли по Вас, имали беле опртаче. Да ли је то војна полиција, Ви сте били у војсци, знате ко носи беле опртаче?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То су, нису они први дан били, они су после били у кући Ивице Франчишковића са белим опасачима, ето тако.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: По Вашем искуству, да ли је то војна полиција или да кажем, редовна цивилна полиција?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја бих рекао да је то војна полиција.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, хвала Вам. Друго.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: По мом мишљењу.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Друго, Ви сте данас говорили, на питање пуномоћника оштећених, госпође Кандић сте говорили о томе да су она лица која су била на видеоснимку касније испитивана, одвајана и тако даље.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли сте Ви видели тај видеоснимак?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Како не.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Јесте видели тај видеоснимак?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: За њега сам чуо.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А нисте га видели? Па, како онда знате да су та лица која су на снимку?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Господине, ја ћу Вам казати, ја знам када је то снимано, ја сам то све гледао уживо, само што мене нису снимали, у томе је ствар.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А Ви сте били присутни том догађају?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесам, то је било када се бик пекао.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А о каквом се догађају ради?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То је онда било.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: О каквом се догађају ради?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: То је било када је било оснивање ХДЗ-а и због тога се пекао бик.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли је то било 10. априла 1991. године?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, тако негде.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, хвала. А знате ли, који је иначе датум, по чему је познат 10. април?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Знате ли да је то дан, да је то био рођендан Независне државе Хрватске?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Мени није рођендан.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Знате ли то када се пекао бик?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Не знам.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, хвала Вам, много је битно, пошто те ратне злочине од тих који су пекли бик, овде још нисмо процесуирали, госпођо председавајућа.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисам Вас ја питала, шта је то битно, не морате.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, члану већа, пошто, па и она мени тако добацује. Реците ми, молим Вас, рекли сте данас да када сте вођени на радове ван села, да је војска морала да вам да пропусницу.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Да.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Рекли сте, такође да сте увек били праћени од стране неког наоружаног, овај, добровољца и остало. Зашто су онда ти?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Јесте, када сам возио цистерну, иза мене је стајао наоружан или на педали трактора.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Зашто су Вам онда издавали пропуснице ако Вас већ неко званично проводи?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Па, станите мало.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Или није било тог пратиоца?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Тамо доле није било војске.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Или није било пратиоца?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И као они су се бојали да ћемо ми побећи.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, хвала Вам.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: И зато су пратњу дали.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Хвала најлепше.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ја мислим да можемо сада, ако нема више никаквих питања, господине Филићу, имате ли Ви још нешто да кажете што Вас нико није питао, а Ви сматрате да је по Вама то битно за цео овај догађај?

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја имам једно да кажем само, ако могу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Ја нисам видео да је дотични Љубан Деветак окривљени некога убио, ни да је он некоме наредио, али тог дана када се он појавио, он је рекао, «ја сам од данас главни за одбрану Ловаса и директор задруге Ловаса» и за мој појам, за све оно што се десило, он је крив.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала Вам што сте дошли у Жупанијски суд у Вуковару да сведочите.

Сведок ЕМАНУЕЛ ФИЛИЋ: Молим, хвала и Вама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можемо да се одјавимо са судом у Вуковару.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес се прекида у 14 часова и 8 минута и биће настављен дана:

29. септембра 2009. године,

са почетком у 9 часова и 30 минута.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

ВРЗ 03380